

Samhällsbyggarnas arbetsmarknad

i Stockholm-Mälardalen

Innehåll:

I korthet	3
1. Inledning	4
2. En starkt växande bransch	5
2.1 Utländsk arbetskraft	6
2.2 Brist på arbetskraft	7
2.3 Ökade arbetskraftsbehov	11
3. Yrkesvisa behov och sökprofiler	14
3.1 Driftchefer inom bygg, anläggning och gruva	16
3.2 Civilingenjörssyrken inom bygg och anläggning	20
3.3 Ingenjörer och tekniker inom bygg och anläggning	24
3.4 Arbetsledare inom bygg och anläggning	28
3.5 Träarbetare, snickare	32
3.6 Betongarbetare och håltagare	36
3.7 Mark- och anläggningsarbetare	40
3.8 VVS-montörer	44
3.9 Installations- och serviceelektriker	48
3.10 Distributionselektriker	52
3.11 Anläggningsmaskinförare	56
4. Sammanfattande diskussion	60
Källförteckning	63

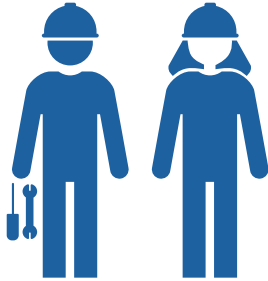

Foton framsida: Susanne Lindholm, Rosie Alm, Tomas Ek, Johner Bildbyrå, Jonas Gerdle

I korthet

- Arbetsmarknaden för samhällsbyggare har växt starkt i Stockholm-Mälarenregionen de senaste 20 åren. Mycket talar för fortsatt tillväxt och därmed även fortsatt brist på arbetskraft. Det gäller inte minst inom Stockholm-Mälarenregionen, som står för nästan hälften av tillväxten i landet och en ungefär lika stor andel av bygginvesteringarna.
- En fortsatt tillväxt i bygginvesteringar med upp emot tre procent i reala termer innebär uppskattningsvis ett behov av ytterligare 35 000 samhällsbyggare i Stockholm-Mälarenregionen till år 2030. Samtidigt kan ungefär lika många förväntas gå i pension, vilket ger ett totalt rekryteringsbehov om ca 7 000 individer per år.
- Arbetsförmedlingens bedömning är att det nationellt råder liten konkurrens om jobben både på ett och fem års sikt inom yrkesområdet som helhet. Efterfrågan ökar samtidigt som utbudet av arbetskraft varit otillräckligt under lång tid. Detsamma gäller intresset för gymnasieskolans byggtutbildningar. Inom i stort sett alla de yrkesgrupper som presenterats i denna rapport är bedömningen att det råder brist på arbetskraft både i nuläget och på några års sikt.
- Arbetsmarknaden är i hög grad länsindelad, dvs rekryteringsbehoven behöver i huvudsak lösas inom länen. Brist råder även på andra håll i landet och det byggs mycket även i övriga Europa, varför man inte kan räkna med att arbetspendling eller arbetskraftsinvandring ska lösa problemen.
- Bristen på arbetskraft försvårar och fördröjar genomförandet av projekt, särskilt inom infrastruktur. Fler behöver lockas till utbildningar och yrken inriktade på anläggningssektorn. En påbyggnadsutbildning inom anläggning efter gymnasiet förordas. För järnvägsrelaterade yrken såsom ban-, el- och signaltekniker saknas utbildningsplatser vilka även behöver erbjudas på fler platser i landet. I Stockholm-Mälarenregionen finns exempelvis inga utbildningsplatser alls för järnvägstekniker: ban-, el- och signaltekniker och få högskoleingenjörutbildningar med anläggningsinriktning.
- Även vad gäller den akademiska kompetensen är bristen på och konkurrensen om arbetskraft uttalad, såväl inom ingenjör- som chefsyrken. Yrkeshögskoleutbildning löser flest problem på kort sikt. Det gör det angeläget att få fler att söka till utbildningarna och att öka antalet utbildningar och platser.
- Yrkeshögskoleutbildning (YH) kan med fördel samordnas på storregional nivå och behöver omfatta såväl bredare utbildningar som kan ges på flera platser som smalare specialistutbildningar, till exempel inom järnväg. Givet Stockholm-Mälarenregionens stora dominans inom samhällsbyggnad behöver alla utbildningsformer och all specialistutbildning finnas i regionen, vilket inte är fallet idag.
- Att YH-utbildning förefaller vara ett okänt begrepp bland många studenter och arbetsgivare måste samtidigt åtgärdas. Utbildningsformen nämns i liten utsträckning i jobbannonser trots att den är en bra väg in i flera yrken. Ett marknadsföringsarbete krävs, såväl generellt som med särskilt fokus på anläggningssidan

1. Inledning

Samhällsbyggare är ett paraplybegrepp för de som på olika sätt arbetar med den byggda miljön – all den infrastruktur och alla de byggnader som utgör grunden för vårt samhälle. De finns framför allt inom byggindustrin och fastighetssektorn, men också inom företagstjänster och offentlig förvaltning.

Det ökade behovet av och bristen på samhällsbyggare uppmärksammas alltmer och omfattar såväl hantverks- som högskoleyrken. Det råder brist på arbetskraft i stora delar av byggprocessen, från planering via projektering till utförande. En brist som förväntas bestå kommande år.

Byggandet av bostäder, verksamhetslokaler och infrastruktur är beroende av en väl fungerande kompetensförsörjning. De stora satsningar som planeras inom infrastrukturen kommer inte att ske utan kraftiga förseningar och fördyringar om inte arbetskraftsbehovet tillgodoses. Det gäller inte minst inom Stockholm-Mälardalsregionen, som står för nästan hälften av tillväxten i landet och en ungefär lika stor andel av bygginvesteringarna.

Av det skälet är det intressant och viktigt att beskriva och analysera samhällsbyggarnas arbetsmarknad. Hur volymen utvecklats över tid och hur behoven och sökprofilerna ser ut inom olika yrkesgrupper. Det för att kunna svara upp med tillräckliga och adekvata åtgärder för att tillgodose behoven.

Rapporten baseras på statistik från SCB och Arbetsförmedlingen, tillsammans med befintlig kunskap från tidigare rapporter samt intervjuer och inspel från representanter för branschorganisationen Byggföretagen. En avgränsning har gjorts till att fokusera på bygg- och anläggningssektorn i den övergripande beskrivningen av branschens tillväxt och kompetensförsörjning. Därefter har beskrivningen av yrkesvisa behov och sökprofiler begränsats till de yrkesgrupper som dominerar sysselsättningen inom området.

Den geografiska avgränsningen av Stockholm-Mälardalsregionen utgår från En Bättre Matchning (EBM), det storregionala samarbetet inom strategisk kompetensförsörjning med inriktning mot högre utbildning mellan regionalt utvecklingsansvariga i de nio länen Stockholm, Uppsala, Västmanland, Örebro, Sörmland, Östergötland, Gävleborg, Dalarna och Värmland.

En Bättre Matchning syftar till att utveckla och stärka samarbetet mellan regionalt utvecklingsansvariga och högre lärosäten i frågor gällande strategisk kompetensförsörjning. Arbetet fokuserar på tre yrkes- och utbildningsområden; lärarförsörjning, IT/Data och samhällsbyggare.

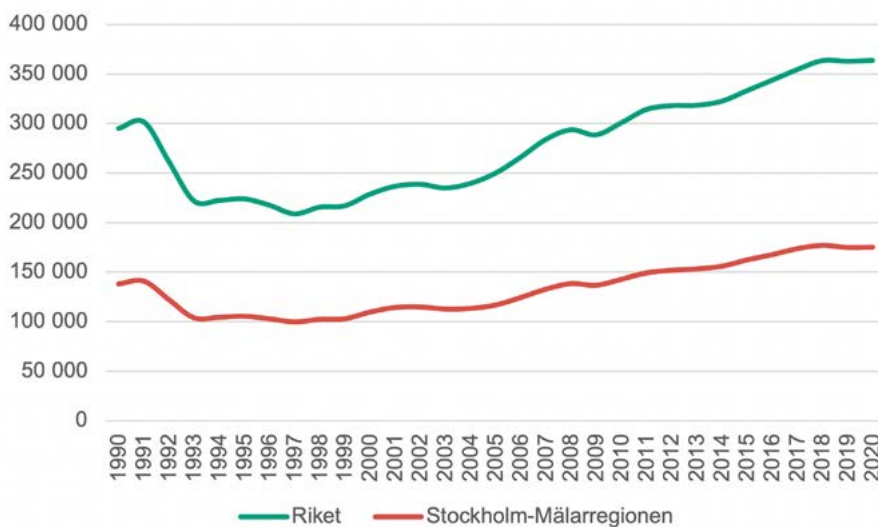
2. En starkt växande bransch

Svensk byggindustri har, efter en nedgång på 1990-talet, upplevt två decennier av stark tillväxt kopplat till såväl nyproduktion som underhåll av bostäder, verksamhetslokaler och infrastruktur.

År 2020 arbetade 364 000 personer inom byggindustrin. En ökning med 135 000 eller drygt 6 700 per år sedan millennieskiftet. Tillväxten det senaste decenniet, 2010-2020, har varit aningen mindre men likväl i genomsnitt 6 300 fler sysselsatta per år.

Stockholm-Mälardalen har över tid växt i takt med den nationella marknaden, om än årsvis pendlat mellan 47-49 procents marknadsandel. År 2020 var 175 000 individer sysselsatta i den regionala byggsektorn, en ökning med 65 400 eller 3 250 per år sedan år 2000. Tillväxttakten har varit jämn sett till hela perioden men i likhet med riket planat ut de senaste åren, till följd av en konjunkturförsvagning som kulminerade under pandemins första år.

Figur 1. Sysselsatta (dagbefolkning)¹ inom byggindustri, 1990-2020.

Källa: SCB, med tidsseriebrott 2004, 2008 och 2019

Byggindustrin kan delas upp i tre verksamhetsområden: Bygg-entreprenörer (SNI 41), Anläggningsentreprenörer (SNI 42) samt Specialiserade bygg- och anläggningsentreprenörer (SNI 43). Till det tredje verksamhetsområdet hör till exempel VVS, elinstallation, golvbeläggning, måleri och glasmästeri. Merparten, ca 80 procent, av de sysselsatta i byggindustrin arbetar inom hussektorn (SNI 41 samt SNI 43 exklusive SNI 43.1) och resterande 20 procent inom anläggningssektorn (SNI 42 samt 43.1).²

¹ Med förvärvsarbetade dagbefolkning avses förvärvsarbetande som redovisas efter arbetsställets geografiska belägenhet oberoende av var de är folkbokförda.

² Byggföretagen 2020, Förvärvsarbetande inom byggindustrin.

Utvecklingen mot en högre andel äldre i byggindustrin har stannat av, liksom ökningen av andelen yngre. Andelen äldre är högre inom anläggningssektorn, där ca 23 procent är 55 år eller äldre, vilket ska jämföras med ca 20 procent inom hussektorn. I genomsnitt uppnår ca 4 700 personer 65 års ålder per år under perioden 2019-2023, vilket motsvarar 1,3 procent av sysselsättningen inom byggindustrin år 2020.³

Andelen kvinnor har ökat från drygt 8 procent år 2010 till knappt 10 procent år 2020. Skillnaden är dock stor mellan olika yrkesområden. Inom hantverksyrkena är endast omkring två procent kvinnor medan andelen inom vissa tjänsteyrken ligger över 40 procent.⁴

2.1 Utländsk arbetskraft

Antalet sysselsatta i Sverige begränsas i officiell arbetsmarknadsstatistik till de folkbokförda. Till det kommer utländsk arbetskraft som arbetar i Sverige utan att vara folkbokförda i landet. De kan delas in i tre grupper:⁵

1. Utstationerade, dvs utländska arbetstagare i utländska företag som tillfälligt bedriver verksamhet i Sverige. Det totala antalet utstationerade arbetstagare uppgick till knappt 40 000 år 2020, varav byggbranschen stod för ungefär hälften. Samma arbetstagare kan förekomma i flera anmälningar varför siffran inte återspeglar antalet unika arbetstagare eller individer. Drygt var fjärde anmälan kom från en verksamhet i Polen.⁶ Sannolikt finns fler utstationerade än så, då ansvaret att rapportera om utstationerad personal ligger hos den utländska näringsidkaren. Köparen av det utländska företagets tjänster har däremot inget ansvar att rapportera om utstationerad arbetskraft till myndigheterna.
2. Utländska medborgare som finns i svenska arbetsgivares lönelistor men som inte är folkbokförda och därmed saknar svenskt personnummer. Det kan såväl handla om personer som är tillfälligt i Sverige för en kortare tids arbete som mer permanenta anställningar. I gruppen ingår arbetstagare som bor i grannländerna.
3. Oregistrerade. Arbetstagare som varken är registrerade hos arbetsgivare eller myndighet.

³ Byggföretagen 2020, Förvärvsarbetande inom byggindustrin.

⁴ Ibid

⁵ Konjunkturinstitutet 2017. Lönebildningsrapporten 2017

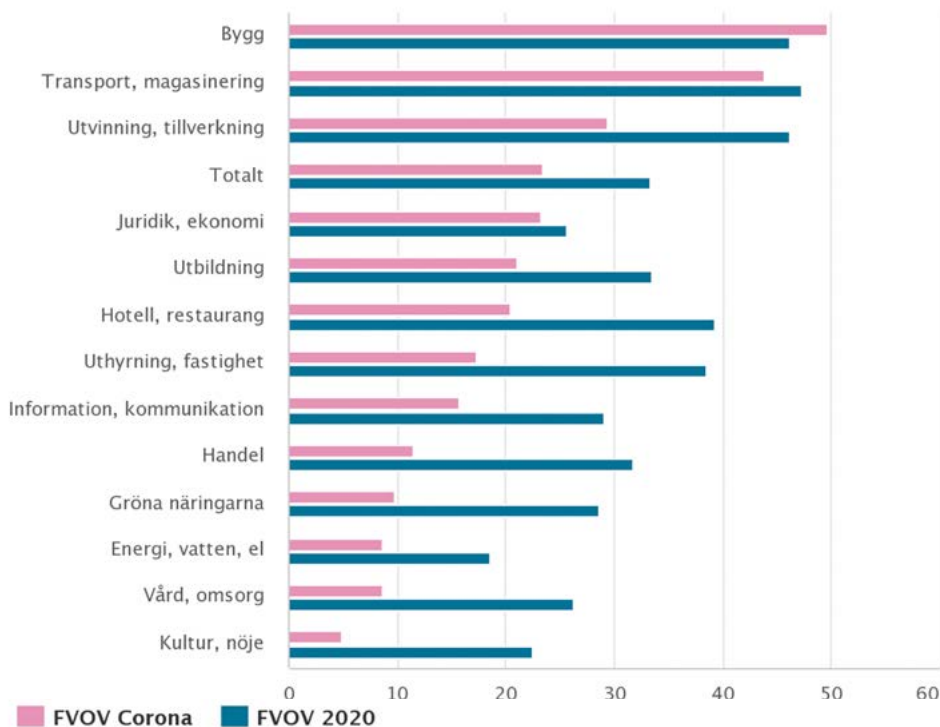
⁶ Arbetsmiljöverket 2021:1. Helårsrapport 2020 - Register för företag som utstationerar arbetstagare i Sverige

Det är inte möjligt att ge en samlad och tillförlitlig bild över den exakta omfattningen av utländsk arbetskraft sysselsatt inom svensk byggindustri. De uppgifter och bedömningar som finns pekar dock på att det totalt sett rör sig om några enstaka procent av den totala sysselsättningen och att omfattningen varit stabil över tid.⁷ I enskilda byggprojekt kan dock andelen utländsk arbetskraft vara väsentligt högre. I byggandet av Microsofts datahallar i Gävle-Sandviken har en fjärdedel av de som jobbat med konstruktionen varit svenskar medan tre fjärdedelar kommit från andra EU-länder eller Storbritannien.⁸ Liknande erfarenheter finns från stora infrastrukturprojekt.

2.2 Brist på arbetskraft

Det råder generell brist på arbetskraft inom byggsektorn. Andelen företag som anger att de har svårt att få tag i lämplig arbetskraft har ökat något under pandemin och uppgår till hela 50 procent, mest av alla branscher (figur 2). Framför allt är det svårt att hitta personal med tillräcklig yrkeserfarenhet.⁹ En liknande bild ges av Svenskt Näringslivs rekryteringsenkät 2021/2022.¹⁰

Figur 2. Andel företag som har svårt att få tag i lämplig arbetskraft

Källa: Tillväxtverket 2022. Företagens villkor och verklighet 2020 (FVOV 2020) samt Coronaundersökningen (FVOV Corona) som genomfördes som komplettering i december samma år.

⁷ Konjunkturinstitutet 2017. Lönebildningsrapporten 2017

⁸ Dagens Nyheter 2022-02-21

⁹ Tillväxtverket 2022. Företagens villkor och verklighet 2020.

¹⁰ Svenskt Näringsliv 2022. Rekryteringsenkäten 2021/2022

Inflödet av arbetskraft varierar beroende av yrkesgrupp. För de som har en yrkesutbildning är det främst gymnasieskolans bygg- och anläggningsprogram som är vägen in i branschen. Därtill fordonsprogrammet, VVS och fastighetsprogrammet, el- och energiprogrammet, vuxenutbildningen och Arbetsförmedlingens arbetsmarknadsutbildningar. Ibland är yrkesbevis eller genomgången yrkesutbildning som elev eller lärling ett kollektivavtalsreglerat utbildningskrav.

Utbildningarna kan vara dyra och kräva att kommuner samverkar regionalt och med vuxenutbildningen för att skapa ekonomiska förutsättningar. Vad gäller järnvägsinriktade yrken står Trafikverksskolan i Ängelholm för merparten av utbildningarna, kompletterat av ett fåtal gymnasieskolor som utbildar banarbetare på Bygg- och anläggningsprogrammet samt el-, signal- och teletekniker inom El- och energiprogrammet.¹¹

Intresset för den gymnasiala byggutbildningen var som störst under perioden 1988-1991, då mellan 5 000 och 7 000 ungdomar sökte varje år. Under den långa svackan som drabbade byggbranschen under 1990-talet svalnade intresset markant och antalet förstahandssökande nådde bottenivån – cirka 1 500 – läsåret 1998/1999. Det 3-åriga byggprogrammet ökade sedan successivt i popularitet mellan åren 1998 och 2007. Antalet förstahandssökande steg då från cirka 1 500 till 7 500. I takt med att intresset för byggutbildningen blev allt större utökades antal elevplatser. Toppen nåddes 2011 med närmare 7 700 förstahandssökande.¹²

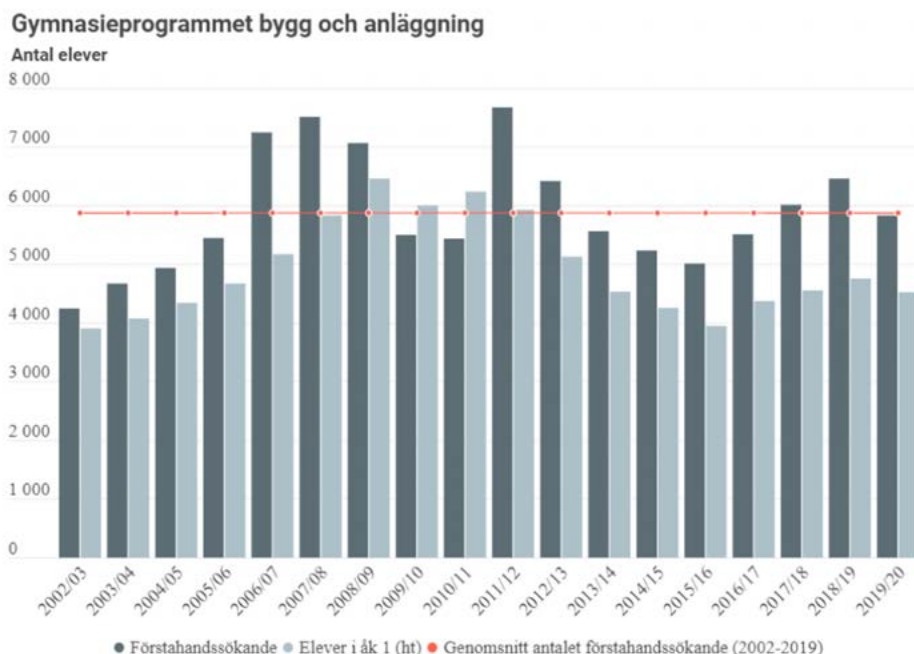
Höstterminen 2011 infördes en ny gymnasieskola och namnet på byggyrkesutbildningen är nu Bygg- och anläggningsprogrammet. Inriktningarna inom programmet är husbyggnad, mark & anläggning, måleri, plåtslageri och anläggningsfordon. Dessvärre föll intresset för utbildningen kontinuerligt från införandet 2011 till höstterminen 2015. Dels till följd av minskade elevkullar, men en förklaring tros även vara att utbildningen inte längre ger automatisk behörighet till högskola/universitet. Under åren 2014-2018 gick byggmarknaden på högvarv och 2016-2019 steg antalet förstahandssökande till Bygg- och anläggningsprogrammet. 2019 bröts den positiva trenden och antalet förstahandssökande sjönk till 5 828 och är nu åter under genomsnittet.¹³

¹¹ Trafikverket 2016:138. Kompetensförsörjning i anläggningsbranschen, förstudie

¹² Byggföretagen

¹³ Ibid

Figur 3. Förstahandssökande och elever i åk 1, gymnasieprogrammet Bygg och anläggning

Källa: Skolverket, Byggföretagens bearbetning

Läsåret 2020/21 fanns 13 700 elever i gymnasieskolans bygg- och anläggningsprogram i riket, varav knappt 6 000 eller 44 procent i Stockholm-Mälardalenregionen.¹⁴ Fördelningen av elever på programmets fem inriktningar är tämligen stabil. Drygt 60 procent av eleverna väljer husbyggnad, cirka 15 procent av eleverna väljer måleri, cirka 12 procent väljer anläggningsfordon, cirka 7 procent av eleverna väljer mark och anläggning och cirka 6 procent väljer plåtslageri. Eleverna når i hög grad målen för gymnasieexamen och 75 procent av de som påbörjat utbildningen tar examen inom tre år. Omkring en femtedel av de nyutbildade söker sig dock till andra branscher eller fortsatta studier, varför tillförseln från gymnasieskolan inte är tillräckligt för branschens arbetskraftsbehov.¹⁵

Gymnasial lärlingsutbildning blir allt vanligare inom Bygg- och anläggningsprogrammet vilket ställer högre krav på samverkan mellan skola och arbetsplats. Tid i lärarnas tjänster för apl-besök (arbetsplatsförlagt lärande) och uppföljning samt utbildning av handledare på apl-platserna anses ha stor inverkan på utbildningens kvalitet och elevernas måluppfyllelse. Många skolor fortbildar och förbereder även eleverna inför anställning genom att erbjuda vissa behörighetskurser för att öka deras attraktivitet på arbetsmarknaden. Exempelvis i heta arbeten, säkra lyft, arbetsplattform, ställningsbyggnad, arbete på väg och arbete på tak.¹⁶

¹⁴ Skolverket, statistikdatabasen

¹⁵ Skolverket 2019. Bygg- och anläggningsprogrammet. Uppföljning av gymnasieskolan 2019.

¹⁶ Ibid

När branschföreträdare beskriver en önskad framtid ges en bild av en bransch som har fått ordning på efterfrågan och utbud av arbetskraft och som en bransch dit många ungdomar söker sig. Det finns en god dialog mellan näringsliv, skola och myndigheter och ordnade strukturer för samverkan. Utbildningarna för exempelvis järnvägsteknik och vägutformning är anpassade och det finns ett lyckat arbetssätt för att få in även nya svenskar i branschen. Det finns gott om praktik- och lärlingsplatser och flera vägar in i branschen. För att denna framtid ska bli verklighet ser branschföreträdarna att det behövs en yrkescertifiering och att det ges fler ingångar till yrkesinriktade utbildningar. Genom samverkansprojekt med samtliga aktörer skapas en åtgärdsplan och arbetet ges mer tyngd pga politiskt stöd och resurser. Branschen samarbetar med skolor och genom olika aktiviteter, som t ex skolbesök till alla femteklassare, får barn och ungdomar ett ökat intresse för anläggningsbranschen, eller samhällsutvecklingsbranschen.¹⁷

Yrkesvux är en statlig satsning gällande gymnasial yrkesutbildning för vuxna och erbjuds inom flera kunskapsområden. Utbildningarna arrangeras i samarbete med olika, bland annat privata, utbildningsanordnare och är som regel kostnadsfria och studiemedelsberättigade. År 2020 fanns 2 000 elever med inriktning på bygg och anläggning i den yrkesinriktade vuxenutbildningen, varav 700 i Stockholm-Mälardalenregionen.¹⁸ I jämförelse med gymnasieskolans bygg- och anläggningsprogram har regionen en betydligt lägre andel av rikets studerande på motsvarande program inom vuxenutbildningen, 35 procent av den senare jämfört 44 procent av den tidigare. Intresset för bygg- och anläggningsprogrammet är särskilt svagt i Stockholms län, både i gymnasieskolan och i vuxenutbildningen.

2.2.1 Eftergymnasial utbildning

Yrkehögskoleutbildning inom samhällsbyggnad och byggt teknik omfattar vanligtvis ett tusental studieplatser per år, men det varierar. Utbildningarna, som oftast är tvååriga, attraherar inte bara yrkesverkamma inom byggbranschen utan även från andra branscher. Utbildningarna är statsfinansierade och behovsstyrda. Utbildningsanordnare måste kunna visa på arbetsmarknadsrelevans och utbildningarna utsätts för regelbunden omprövning. Samhällsbyggnadssektorn har successivt fått en ökad andel av utbildningarna, bland annat motiverat av en hög etableringsgrad i branschen efter genomgången utbildning.¹⁹

¹⁷ Trafikverket 2016:138. Kompetensförsörjning i anläggningsbranschen, förstudie

¹⁸ Skolverket, statistikdatabasen

¹⁹ Trafikverket 2016:138. Kompetensförsörjning i anläggningsbranschen, förstudie

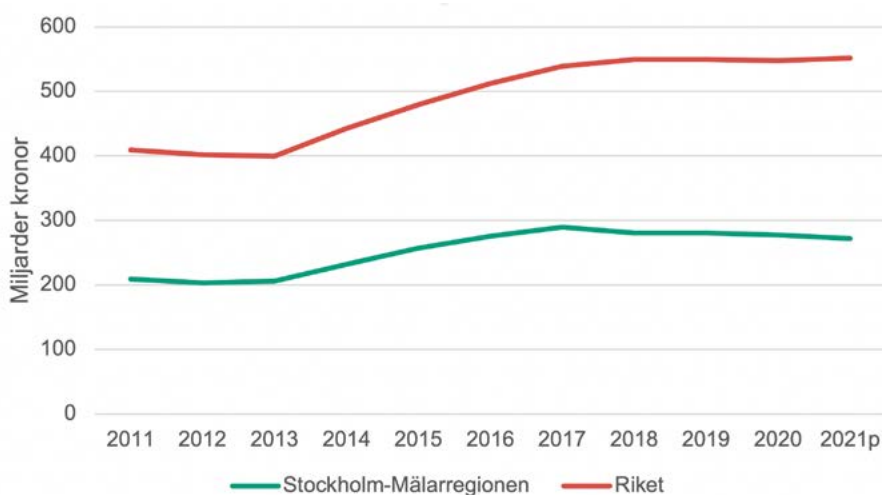
Ca 1 200 studenter påbörjar studier till högskoleingenjör med bygginriktning varje år i Sverige. Treåriga högskoleingenjörsutbildningar förekommer på 18 lärosäten i landet, varav sju i Stockholm-Mälardalsregionen. Endast tre har en tydlig anläggningsinriktning och ligger alla i södra Sverige. Oftast är det husbyggnadsverksamhet som präglar utbildningarna, som dock skiljer sig till uppläggning och innehåll.²⁰

När det gäller samhällsbyggnadsrelaterade civilingenjörer antas 600-700 studenter per år till de fyra lärosätena Chalmers, KTH, Lunds Tekniska Högskola och Luleå Tekniska Universitet. Könsfördelningen är förhållandevis jämn och det finns bättre möjligheter till fördjupning inom anläggningsområdet jämfört med vad som gäller för högskoleingenjörerna.²¹

2.3 Ökade arbetskraftsbehov

Bygginvesteringarna räknat i fasta priser har i genomsnitt ökat med 3,0 procent per år i riket och med 2,7 procent i Stockholm-Mälardalsregionen åren 2011-2021.²² Samtidigt har sysselsättningen ökat med i genomsnitt ca 2 procent per år. Produktivitetens utvecklingen är svagare än inom industrin, bland annat till följd av en lägre grad av standardisering, digitalisering och automatisering. Byggprojekt har sina unika förutsättningar och påverkas i högre grad av svåröversägliga faktorer än industriella processer. Att industrialisera byggandet är emellertid en pågående ambition, framför allt inom husbyggnad.

Figur 3. Bygginvesteringar 2011-2021, i 2020 års priser

Källa: Byggföretagen

²⁰ Trafikverket 2016:138. Kompetensförsörjning i anläggningsbranschen, förstudie

²¹ Ibid

²² Swecos beräkning utifrån Byggföretagens data

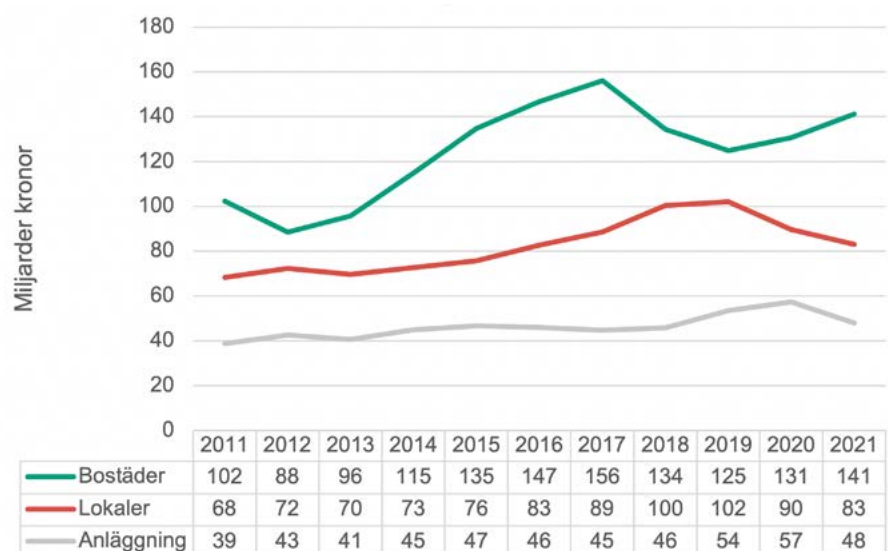

Mycket talar för investeringarna fortsätter öka i reala termer kommande år, men det kan inte tas för givet. Boverket bedömer att det finns ett årligt byggbehov om ca 60 000 nya bostäder under 2020-talet²³, att jämföra med 50 000 färdigställda bostäder per år de fem senaste åren och 37 000 per år 2010-2020.²⁴ Dock räknar SCB med en nästan halverad befolkningsökning 2020-2030 jämfört 2010-2020, vilket tillsammans med stigande inflation och räntor utgör risker inom bostadsbyggnadssektorn.

Den statliga planeringsramen för åtgärder i transportinfrastrukturen 2022–2033 har utökats med 176 miljarder kronor eller 33 procent jämfört ramen för perioden 2018-2029. En stor del utgörs emellertid av att de beräknade kostnaderna för ännu ej påbörjade investeringar i vägar och banor i genomsnitt ökat med 50 procent. Därtill har mer medel tilldelats nya stambanor.

Investeringarna i verksamhetslokaler har minskat under konjunktturnedgången och det råder osäkerhet kring vilken effekt hem-/distansarbetet får på efterfrågan på kontorslokaler samt i vilken grad e-handeln fortsätter påverka ytbehov inom handel och logistik. Verksamhetslokaler står dock för en mindre del av tillväxten jämfört bostäder och infrastruktur, i synnerhet i Stockholm-Mälarenregionen.

Figur 5. Bygginvesteringar i Stockholm-Mälarenregionen, per segment i 2020 års priser

Källa: Byggföretagen

²³ Boverket 2020:32. Bostadsbyggnadsbehov 2020-2029.

²⁴ SCB

Tillväxttakten skiljer sig även kraftigt mellan olika delar av Stockholm-Mälardalenregionen. I Stockholms län, som står för nästan 60 procent av investeringarna, har den genomsnittliga tillväxten varit 2,0 procent per år, medan den i övriga län varierat mellan 2,2 (Östergötland) och 6,0 (Södermanland) procent. Aktivitetsnivån i övriga län är en bråkdel av den i Stockholms län (tabell 1), vilket även avspeglar sig i motsvarande lägre andelar av den byggrelaterade sysselsättningen i regionen (tabell 2) samt ett visst nettoflöde av arbetskraft från övriga län till Stockholms län.

Tabell 1. Bygginvesteringar i Stockholm-Mälardalenregionen, per län i 2020 års priser. CAGR=genomsnittlig årsvis tillväxttakt.

Län	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	CAGR
Stockholms län	126	121	126	144	156	164	173	164	166	164	154	2,0 %
Uppsala län	18	17	17	20	23	26	26	25	25	25	25	3,7 %
Östergötlands län	17	16	14	17	19	21	21	21	20	21	21	2,2 %
Södermanlands län	8	8	9	9	10	11	13	14	13	13	15	6,0 %
Örebro län	9	8	9	10	13	14	14	12	12	13	13	3,2 %
Västmanlands län	8	8	9	9	10	10	12	13	12	11	12	4,1 %
Värmlands län	9	9	7	9	10	10	11	11	11	11	11	2,8 %
Gävleborgs län	8	9	8	8	9	10	10	11	11	11	11	3,3 %
Dalarnas län	8	7	7	7	7	9	9	9	10	10	11	3,7 %
Stockholm-Mälardalenregionen	209	203	206	232	257	275	289	281	280	278	272	2,7 %

Källa: Byggföretagen

Tabell 2. Länsvisa andelar av bygginvesteringar, byggjobb och byggarbetskraft i Stockholm-Mälardalenregionen, år 2020

Län	Bygginvesteringar	Byggjobb	Byggarbetare
Stockholms län	59 %	48 %	46 %
Uppsala län	9 %	8 %	9 %
Östergötlands län	7 %	9 %	9 %
Södermanlands län	5 %	6 %	7 %
Örebro län	5 %	6 %	6 %
Värmlands län	4 %	6 %	6 %
Västmanlands län	4 %	5 %	5 %
Gävleborgs län	4 %	6 %	6 %
Dalarnas län	4 %	6 %	7 %
	100 %	100 %	100 %

Källa: Byggföretagen

Om investeringarna fortsätter öka med upp emot tre procent i reala termer och sysselsättningen med knappt två procent per år skulle det innebära ett behov av ytterligare 35 000 byggarbetare i Stockholm-Mälardalenregionen till år 2030. Därtill kan ungefär lika många i den befintliga arbetskraften förväntas gå i pension (en femtedel av de sysselsatta), vilket ger ett totalt rekryteringsbehov om ca 7 000 individer per år. En siffra som överstiger det nuvarande årsvisa inflödet från skolsystemets bygginriktade utbildningar.

3. Yrkesvisa behov och sökprofiler

Utöver ett fåtal chefs- och ingenjörsyrken består yrkesområdet bygg och anläggning främst av personer med relativt kort teoretisk utbildningsbakgrund. Därtill förekommer lärlingsutbildning och yrkesbevis/certifikat kopplat till specifika delar av byggsektorn i relativt stor omfattning.²⁵

Totalt handlar det om drygt 110 000 sysselsatta i Stockholm-Mälardalenregionen inom de 11 yrkesgrupper som omfattas av denna studie. Merparten, ca 78 000, återfinns inom hantverksyrken och en mindre del, drygt 32 000, inom yrken som vanligtvis ställer krav på eftergymnasial utbildning. En femtedel av de yrkesverksamma uppnår 65 års ålder inom 10 år och fyra procent har redan gjort det, baserat på data för 2018. Variationerna är dock betydande mellan olika yrkesgrupper och inom regionen, såväl vad gäller antal sysselsatta som åldersprofil (tabell 3).

Tabell 3. Sysselsatt dagbefolkning i byggrelaterade yrken i Stockholm-Mälardalenregionen samt andel av dagbefolkningen som är 55 resp. 65 år eller äldre. År 2018.

KOD	BENÄMNING	DAGBEF	55+	65+
1361	Driftchefer inom bygg, anläggning och gruva	1 845	26 %	3 %
2142	Civilingenjörsyrken inom bygg- och anläggning	7 940	19 %	4 %
3112	Ingenjörer och tekniker inom bygg- och anläggning	14 478	22 %	5 %
3121	Arbetsledare inom bygg- och anläggning inkl. gruva	8 124	18 %	2 %
7111	Träarbetare, snickare m fl	25 371	21 %	4 %
7113	Betongarbetare och håltagare	5 114	19 %	2 %
7114	Mark- och anläggningsarbetare inkl. beläggningsarbetare	8 499	23 %	3 %
7125	VVS-montörer m.fl.	11 359	20 %	4 %
7411	Installations- och serviceelektriker	17 052	18 %	4 %
7413	Distributionselektriker	1 271	26 %	5 %
8342	Anläggningsmaskinförare m fl	9 497	25 %	8 %
	Summa	110 550	21 %	4 %
	varav högskoleyrken	32 387	20 %	4 %
	varav hantverksyrken	78 163	21 %	4 %

Källa: SCB

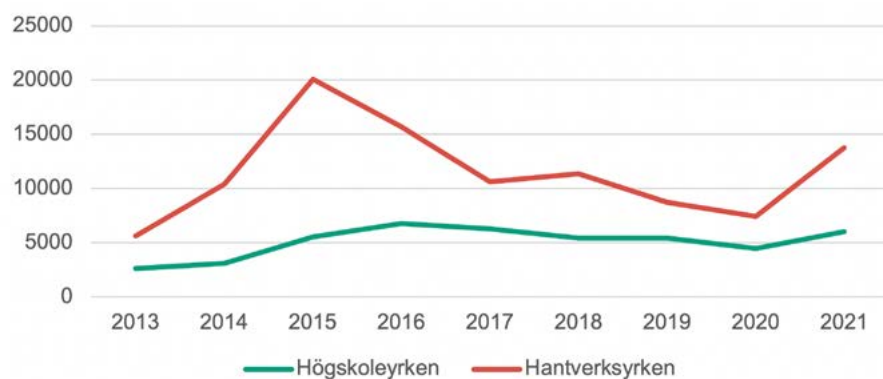
²⁵ Arbetsförmedlingen 2021. Yrkesprognoser. En utblick över åren 2022 och 2026

Arbetsförmedlingen bedömer att det nationellt är liten konkurrens om jobben både på ett och fem års sikt inom yrkesområdet som helhet. Efterfrågan förväntas öka de kommande åren samtidigt som utbudet av arbetskraft har varit otillräckligt under lång tid och intresset varit lågt för gymnasieskolans byggutbildningar. Dessutom upplever många nyutbildade att det är svårt att hitta lärlingsplats, vilket leder till färre utbildade inom yrkesområdet.²⁶

Antalet utannonserade jobb via Arbetsförmedlingen nådde en topp 2015-2016 för att därefter falla tillbaka i linje med den övergripande konjunkturutvecklingen. Efter en botten pandemiåret 2020 ökade antalet annonser vad gäller hantverksyrken under 2021, men låg kvar på ungefär samma nivå vad gäller byggrelaterade högskoleyrken (figur 6).²⁷

Figur 6. Nyanmälda lediga platser med mer än tio dagars varaktighet

Källa: Arbetsförmedlingen

²⁶ Arbetsförmedlingen 2021. Yrkesprognoser. En utblick över åren 2022 och 2026

²⁷ Det bör noteras att Arbetsförmedlingens annonser täcker en begränsad del av arbetsmarknaden och att många jobb tillsätts genom andra kanaler.

3.1 Driftchefer inom bygg, anläggning och gruva

Yrkesgruppen ”planerar, leder och samordnar den övergripande verksamheten inom bygg, anläggning och gruva, i samråd med högsta chef, chefer för andra avdelningar och underställda chefer”²⁸

Denna yrkesgrupp omfattar knappt 1 900 sysselsatta i Stockholm-Mälardalsregionen, varav 57 procent arbetar i Stockholms län. Den länsöverskridande arbetspendlingen är mycket begränsad förutom mellan Stockholms län och länen Uppsala och Södermanland. Överlag råder balans mellan den sysselsatta dag- och nattbefolkningen i länen, dvs man bor i huvudsak i samma län som man jobbar (tabell 4).

Drygt en fjärdedel av arbetsstyrkan uppnår 65 års ålder inom en tioårsperiod medan fyra procent redan gjort det, baserat på 2018 års värden. Det är dock stora variationer mellan länen, där framför allt Västmanland, Gävleborg, Dalarna, Södermanland och Värmland har en hög andel som är på väg att uppnå pensionsålder, medan Stockholm och Uppsala har en betydligt lägre andel (tabell 4).

1900

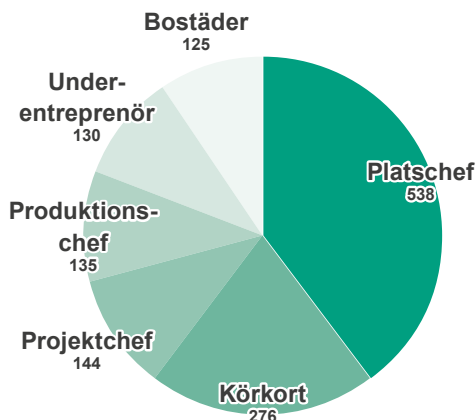
driftchefer inom bygg, anläggning och gruva i Stockholm-Mälardalsregionen

1/4

uppnår 65 års ålder inom en tioårsperiod

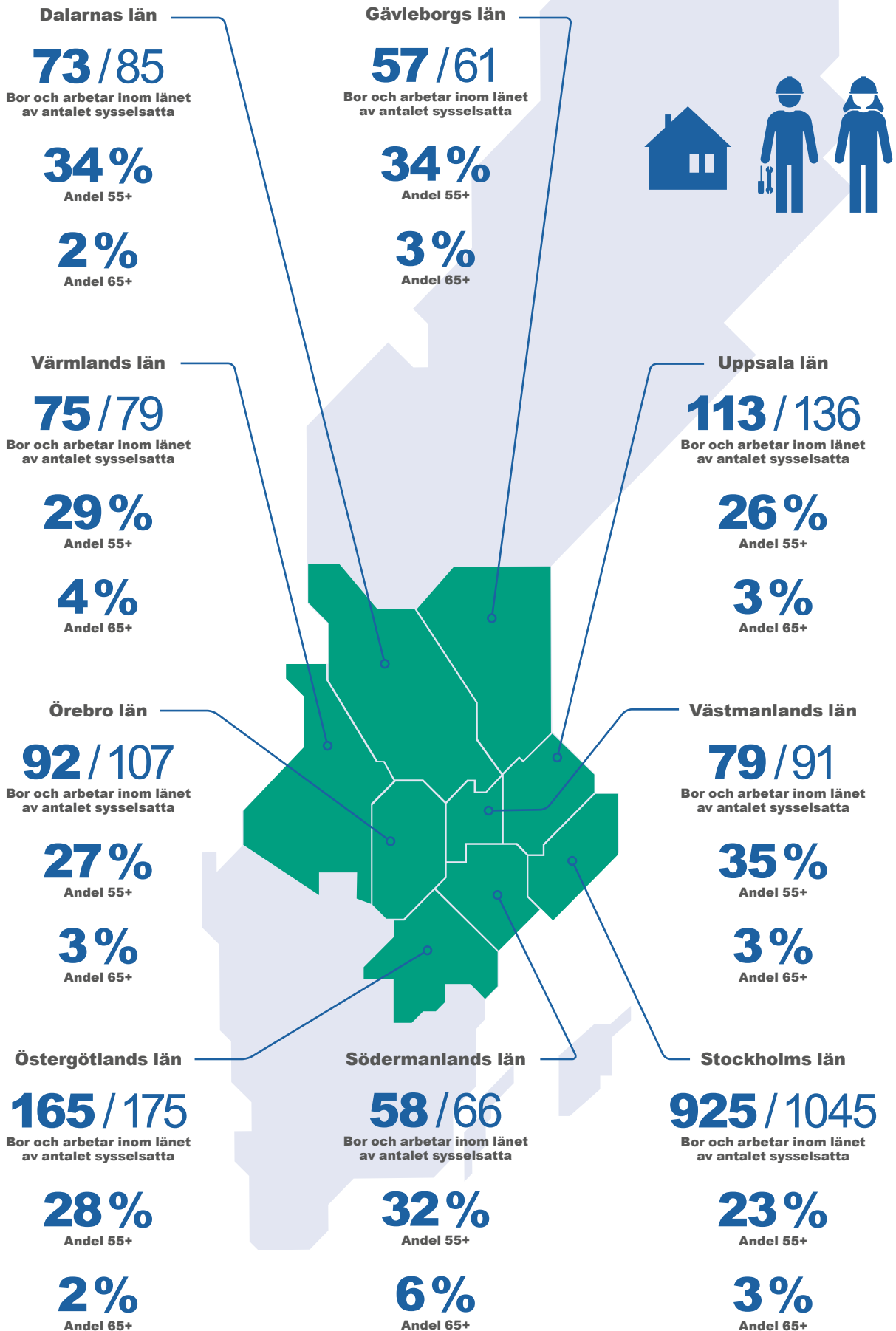
Figur 5. Topp 6 sökord gällande driftchefer inom bygg, anläggning och gruva.

Källa: Textanalys av 1 013 jobbannonser hos Arbetsförmedlingen 2017-2021

Antalet jobbannonser via Arbetsförmedlingen nådde en topp 2016-2017 för att därefter falla tillbaka (figur 7). Under 2021 har det skett en väsentlig ökning som i kombination med en hög andel äldre inom yrkesgruppen innebär ett förhållandevis omfattande rekryteringsbehov i relation till den befintliga sysselsättningen.

Utöver ord relaterade till yrkesroll och yrkeskunskap efterfrågas körkort i hög utsträckning i jobbannonser. Även om det finns ett fast driftställe för verksamheten finns behov att kunna ta sig till och från byggarbetsplatser. Intressant är även att krav på högre utbildning inte nämns i någon stor omfattning. Därtill är det förvånande att ord kopplat till anställningsförmåner inte finns med i topp, då driftchefer är ett stort bristområde (figur 8).

3.1.1 Driftchefer inom bygg, anläggning och gruva

Tabell 4. Sysselsatt dag-/nattbefolkning, pendlingsflöden samt andel 55/65 år eller äldre i Stockholm-Mälardalsregionen, gällande driftchefer inom bygg, anläggning och gruva. År 2018.

ARBETSLÄN	BOSTADSLÄN										Summa dagbef	Pendlingsnetto	Andel 55+	Andel 65+
	Dalarnas län	Gävleborgs län	Stockholms län	Södermanlands län	Uppsala län	Värmlands län	Västmanlands län	Örebro län	Östergötlands län					
Dalarnas län	73	2	1	1	0	0	2	1	1		85	-3	34 %	2 %
Gävleborgs län	1	57	1	0	1	0	0	1	0		61	-6	34 %	3 %
Stockholms län	6	3	925	23	44	2	10	4	6		1045	65	23 %	3 %
Södermanlands län	1	0	2	58	0	0	2	0	1		66	-26	32 %	6 %
Uppsala län	0	2	13	0	113	0	2	0	0		136	-32	26 %	3 %
Värmlands län	1	0	1	0	0	75	0	0	0		79	-5	29 %	4 %
Västmanlands län	1	0	3	3	2	0	79	0	0		91	-12	35 %	3 %
Örebro län	1	0	2	4	0	1	4	92	2		107	5	27 %	3 %
Östergötlands län	0	0	2	3	0	1	0	1	165		175	-10	28 %	2 %
Summa nattbef	88	67	980	92	168	84	103	102	185		1845 dag 1869 natt	-24		
Andel 55+	34 %	36 %	25 %	33 %	22 %	31 %	38 %	27 %	29 %					
Andel 65+	5 %	3 %	5 %	4 %	4 %	4 %	4 %	3 %	4 %					

Källa: SCB

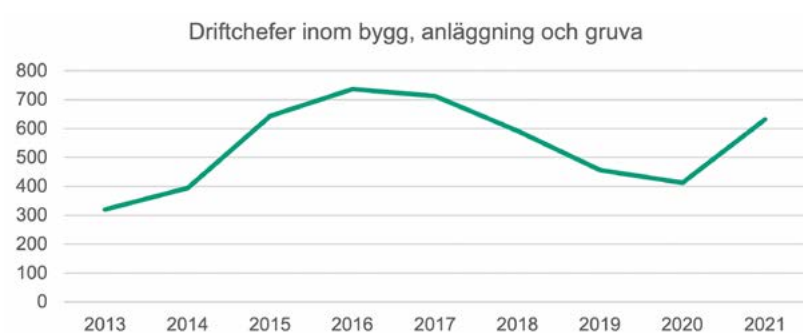
Arbetsförmedlingens prognos

Prognos saknas för
Driftchefer inom bygg, anläggning och gruva

Prognosen är en samlad bedömning av: –

Källa: Arbetsförmedlingen

Figur 7. Nyanmälda lediga platser med mer än tio dagars varaktighet i Stockholm-Mälardalsregionen, gällande driftchefer inom bygg, anläggning och gruva.

Källa: Arbetsförmedlingen

3.2 Civilingenjörstrycken inom bygg och anläggning

Foto: Susanne Lindholm

Yrkesgruppen ”utvecklar konstruktionsmetoder, produkter, tjänster och material inom byggnadsteknik samt väg- och vattenbyggnadsteknik. Leder och planerar projekterings- och konstruktionsarbete samt genomförande av bygg- och anläggningsprojekt. Ansvarar för besiktning och kontroller av byggande, material m.m. Utarbetar riktlinjer och metoder för kvalitetssäkring.”²⁹

Denna yrkesgrupp omfattar ca 8 000 sysselsatta i Stockholm-Mälardalsregionen, varav 58 procent arbetar i Stockholms län. Den länsöverskridande arbetspendlingen är begränsad förutom mellan Stockholms län och Uppsala län samt i viss mån länen Södermanland, Västmanland och Östergötland. Överlag råder balans mellan den sysselsatta dag- och nattbefolkningen i länen, det vill säga man bor i huvudsak i samma län som man jobbar (tabell 5).

Omkring en femtedel av arbetsstyrkan uppnår 65 års ålder inom en tioårsperiod och fem procent har redan gjort det, baserat på 2018 års värden. Det är dock stora variationer mellan länen, där framför allt Södermanland och Dalarna har en hög andel som är på väg att uppnå pensionsålder (tabell 5).

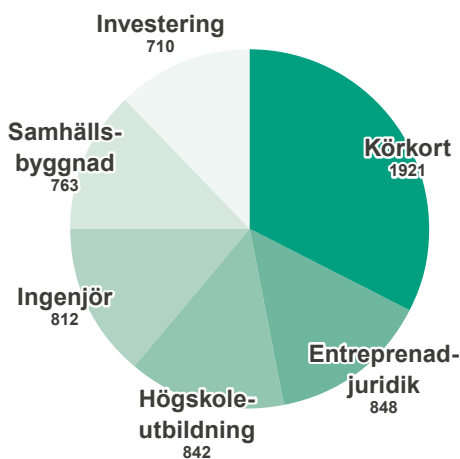

8000

civilingenjörstrycken inom bygg och anläggning i Stockholm-Mälardalsregionen

1/5

uppnår 65 års ålder inom en tioårsperiod

Figur 10. Topp 6 sökord gällande civilingenjörstrycken inom bygg och anläggning.

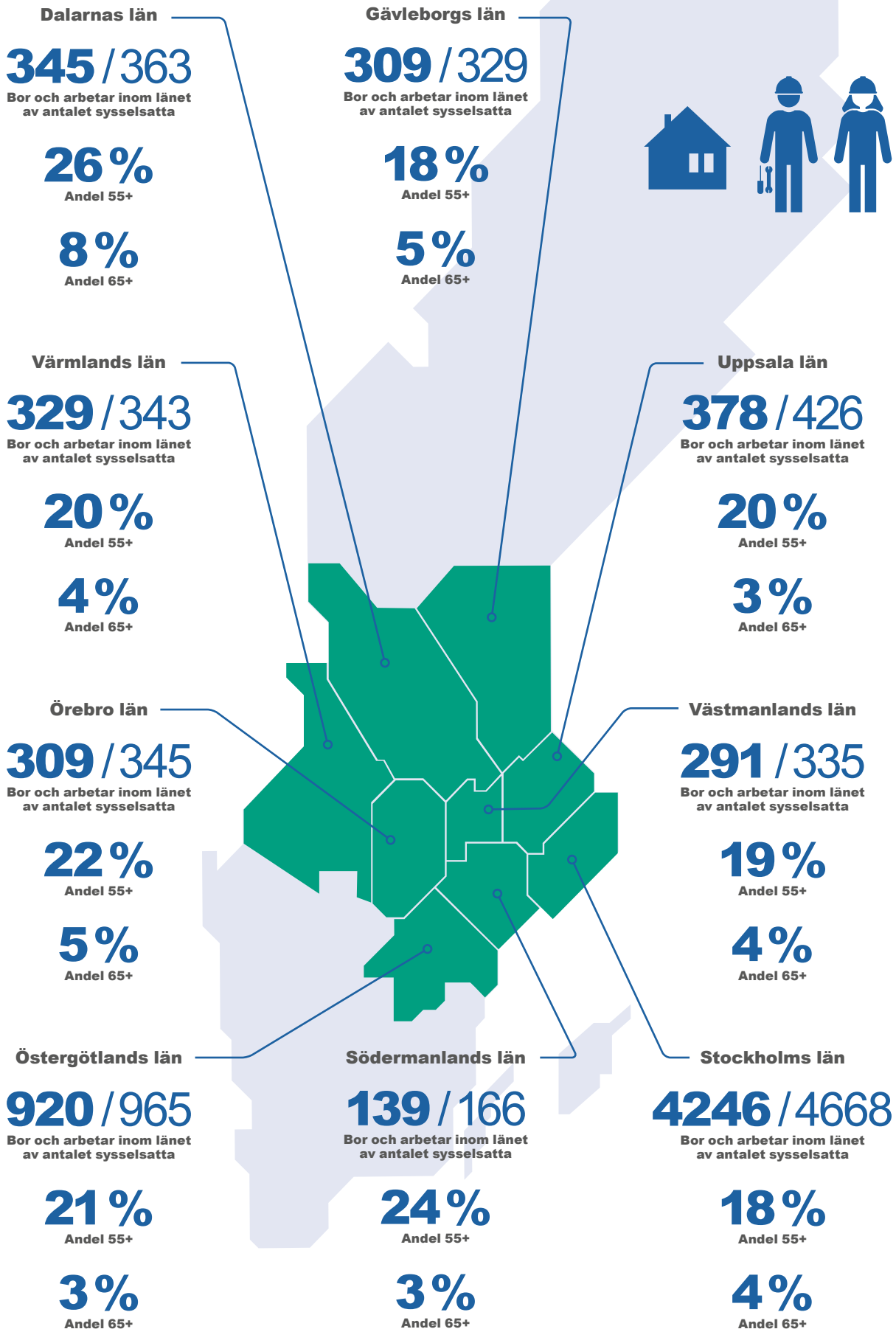
Källa: Textanalys av 6 490 jobbannonser hos Arbetsförmedlingen 2017-2021

Antalet jobbannonser via Arbetsförmedlingen ökade 2013-2016 och har därefter legat på ungefär samma höga nivå (figur 9). Arbetsförmedlingens bedömning är att det nationellt råder liten konkurrens om jobben i perspektivet 2022 och mycket liten konkurrens i perspektivet 2026.³⁰ Det råder med andra ord en hög till mycket hög konkurrens om arbetskraft inom yrkesgruppen.

Utöver ord relaterade till utbildningsnivå samt yrkesspecifika kunskaper efterfrågas körkort i hög utsträckning i jobbannonser. Även om det finns ett fast driftställe för verksamheten finns behov att kunna ta sig till och från byggarbetsplatser. Intressant att notera är även att friskvårdsbidrag omnämns i relativt stor utsträckning, troligtvis som ett sätt att locka fler sökande (figur 10).

²⁹ SCB 2019 a.a.

³⁰ Arbetsförmedlingen 2021. Yrkesprognoser. En utblick över åren 2022 och 2026

3.2.1 Civilingenjörssyrken inom bygg och anläggning

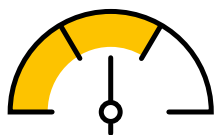
Foto: Susanne Lindholm

Tabell 5. Sysselsatt dag-/nattbefolkning, pendlingsflöden samt andel 55/65 år eller äldre i Stockholm-Mälardalsregionen, gällande civilingenjörssyrken inom bygg och anläggning. År 2018.

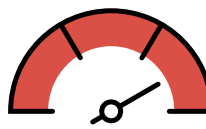
ARBETSLÄN	BOSTADSLÄN										Summa dagbef	Pendlingsnetto	Andel 55+	Andel 65+
	Dalarnas län	Gävleborgs län	Stockholms län	Södermanlands län	Uppsala län	Värmlands län	Västmanlands län	Örebro län	Östergötlands län					
Dalarnas län	345	3	3	1	0	1	2	1	0		363	-25	26 %	8 %
Gävleborgs län	4	309	2	0	11	1	0	1	0		329	-24	18 %	5 %
Stockholms län	11	12	4246	48	140	2	34	8	23		4668	256	18 %	4 %
Södermanlands län	1	1	5	139	1	1	15	0	2		166	-66	24 %	3 %
Uppsala län	1	7	28	0	378	0	9	0	0		426	-134	20 %	3 %
Värmlands län	2	0	2	0	1	329	0	6	0		343	-15	20 %	4 %
Västmanlands län	3	2	7	7	13	0	291	10	0		335	-33	19 %	4 %
Örebro län	2	0	3	6	0	12	6	309	1		345	-1	22 %	5 %
Östergötlands län	1	1	6	13	1	0	0	3	920		965	-19	21 %	3 %
Summa nattbef	388	353	4412	232	560	358	368	346	984		7940 dag 8001 natt	-61		
Andel 55+	28 %	21 %	19 %	33 %	19 %	22 %	21 %	21 %	21 %					
Andel 65+	10 %	6 %	5 %	9 %	4 %	5 %	4 %	5 %	5 %					

Källa: SCB

Arbetsförmedlingens prognos för civilingenjörsyrken inom bygg och anläggning

Stora möjligheter till arbete
år 2022.

Mycket stora möjligheter till
arbete år 2026.

Prognosen är en samlad bedömning av: civilingenjörsyrken inom bygg och anläggning.
Yrket ingår i yrkesområdet bygg och anläggning.

Källa: Arbetsförmedlingen

Figur 9. Nyanmälda lediga platser med mer än tio dagars varaktighet i Stockholm-Mälardalsregionen, gällande civilingenjörsyrken inom bygg och anläggning.

Källa: Arbetsförmedlingen

3.3 Ingenjörer och tekniker inom bygg och anläggning

Foto: Rosie Alm

Yrkesgruppen ”utför tekniskt arbete i samband med konstruktion, nybyggnation, underhåll och reparation av byggnader och anläggningar. Utför mättnings-, konstruktions- och beräkningsarbete samt upprättar arbets- och detaljritningar. Deltar i kontroll och slutgranskning av bygg- och anläggningsprojekt. Utvecklar drift- och underhållsverk-samheten för att optimera fastigheters tekniska system.”³¹

Denna yrkesgrupp omfattar ca 14 500 sysselsatta i Stockholm-Mälardalsregionen, varav 56 procent arbetar i Stockholms län, som har ett pendlingsöverskott framför allt mot länen Uppsala och Södermanland men även övriga län i regionen. Det finns även viss arbetspendling mellan länen Uppsala och Gävleborg, Västmanland och Södermanland samt Södermanland och Östergötland. Totalt sett råder ett litet överskott på arbetskraft i regionen (tabell 6).

En dryg femtedel av arbetsstyrkan uppnår 65 års ålder inom en tioårsperiod och sju procent har redan gjort det, baserat på 2018 års värden. Det är dock stora variationer mellan länen, där framför allt Dalarna, Gävleborg och Södermanland har en hög andel som är på väg att uppnå pensionsålder (tabell 6).

14500

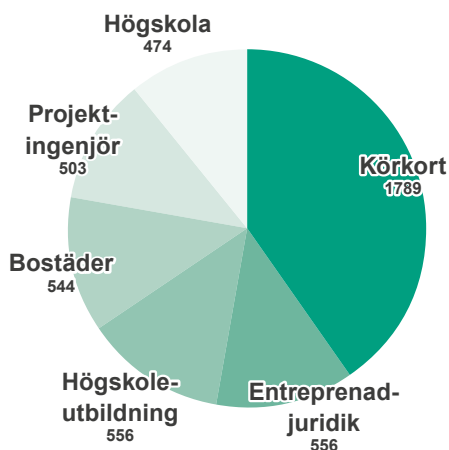
ingenjörer och tekniker inom bygg och anläggning i Stockholm-Mälardalsregionen

1/5

uppnår 65 års ålder inom en tioårsperiod

Figur 12. Topp 6 sökord gällande ingenjörer och tekniker inom bygg och anläggning.

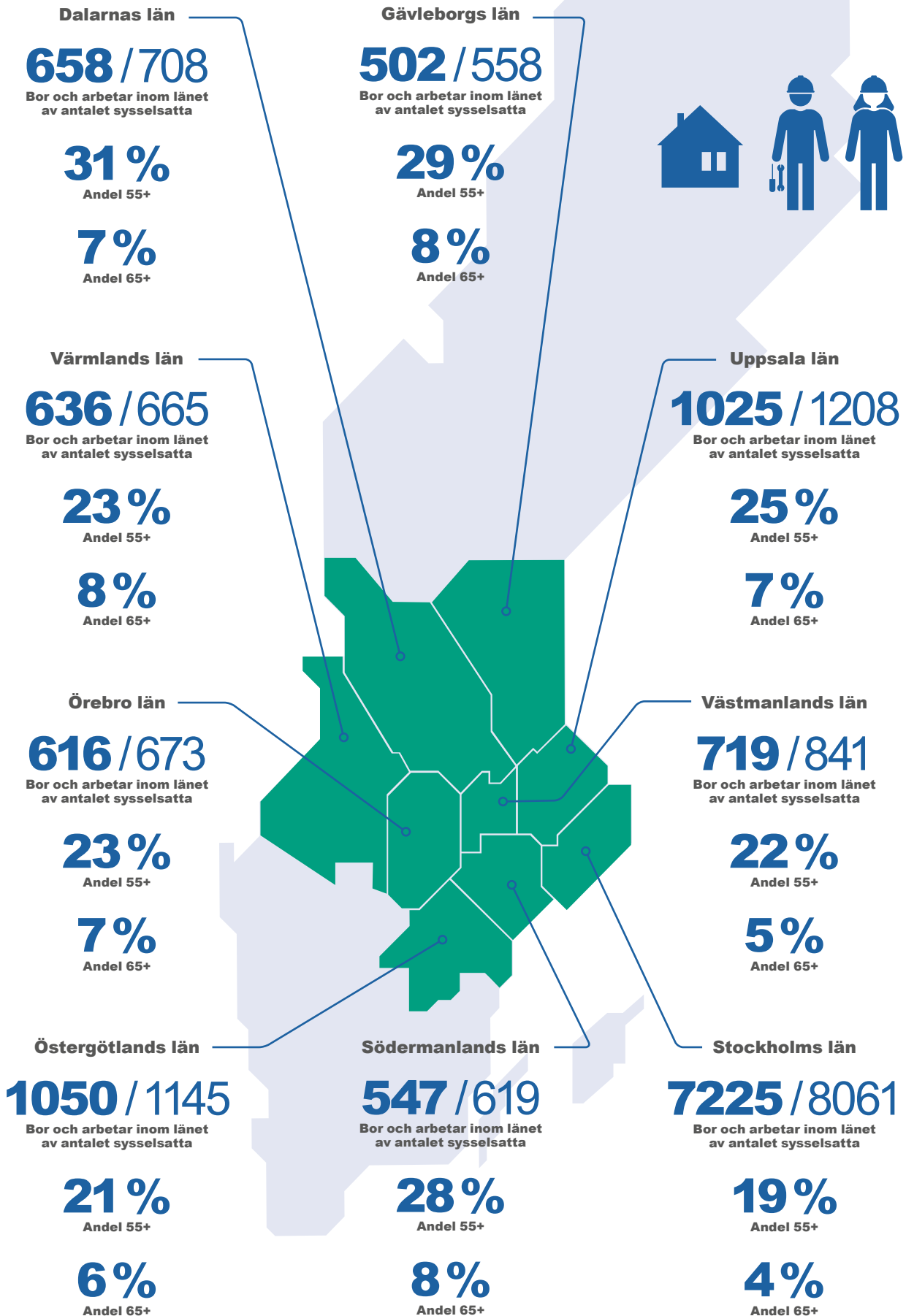
Källa: Textanalys av 5 395 jobbannonser hos Arbetsförmedlingen 2017-2021

Antalet jobbannonser via Arbetsförmedlingen ökade 2013-2016 för att därefter minska till 2020, men återhämtade sig under 2021 (figur 11). Arbetsförmedlingens bedömning är att det nationellt råder konkurrens om jobben i perspektivet 2022 men liten konkurrens i perspektivet 2026.³² I nuläget finns således ingen tydlig brist på arbetskraft inom yrkesgruppen, men på några års sikt kan det uppstå brist.

Utöver ord relaterade till utbildningsnivå samt yrkesspecifika kunskaper och teknisk kompetens (CAD, ritningar, konstruktion, webb- och datorvana) efterfrågas körkort i hög utsträckning i jobbannonser. Sannolikt för att kunna ta sig till och från bygg-arbetsplatser. Även förmåner förekommer relativt ofta, exempelvis att arbetsgivare erbjuder kompetensutveckling. Övrigt är att konstruktör och inköpsingenjör inte är med på listan då det är vanliga yrken inom denna yrkesgrupp (figur 12).

³¹ SCB 2019 a.a.

³² Arbetsförmedlingen 2021. Yrkesprognoser. En utblick över åren 2022 och 2026

3.3.1 Ingenjörer och tekniker inom bygg och anläggning

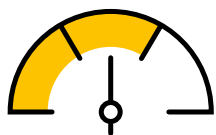
Foto: Rosie Alm

Tabell 6. Sysselsatt dag-/nattbefolkning, pendlingsflöden samt andel 55/65 år eller äldre i Stockholm-Mälardalsregionen, gällande ingenjörer och tekniker inom bygg och anläggning. År 2018.

ARBETSLÄN	BOSTADSLÄN										Summa dagbef	Pendlingsnetto	Andel 55+	Andel 65+
	Dalarnas län	Gävleborgs län	Stockholms län	Södermanlands län	Uppsala län	Värmlands län	Västmanlands län	Örebro län	Östergötlands län					
Dalarnas län	658	11	9	1	1	2	11	3	4	708	-22	31 %	7 %	
Gävleborgs län	5	502	7	1	30	2	0	0	0	558	-81	29 %	8 %	
Stockholms län	26	36	7225	191	305	4	53	20	22	8061	454	19 %	4 %	
Södermanlands län	0	0	21	547	3	0	30	0	13	619	-229	28 %	8 %	
Uppsala län	4	51	78	2	1025	0	33	2	0	1208	-241	25 %	7 %	
Värmlands län	1	0	3	1	3	636	0	5	1	665	-22	23 %	8 %	
Västmanlands län	6	2	13	39	33	3	719	8	2	841	-51	22 %	5 %	
Örebro län	0	2	9	4	2	6	15	616	3	673	-20	23 %	7 %	
Östergötlands län	1	0	26	21	2	1	2	8	1050	1145	-12	21 %	6 %	
Summa nattbef	730	639	7607	848	1449	687	892	693	1157	14478 dag 14702 natt	-224			
Andel 55+	33 %	30 %	20 %	28 %	24 %	25 %	24 %	25 %	23 %					
Andel 65+	8 %	9 %	5 %	9 %	7 %	9 %	8 %	8 %	8 %					

Källa: SCB

Arbetsförmedlingens prognos för ingenjörer och tekniker inom bygg och anläggning

Stora möjligheter till arbete
år 2022.

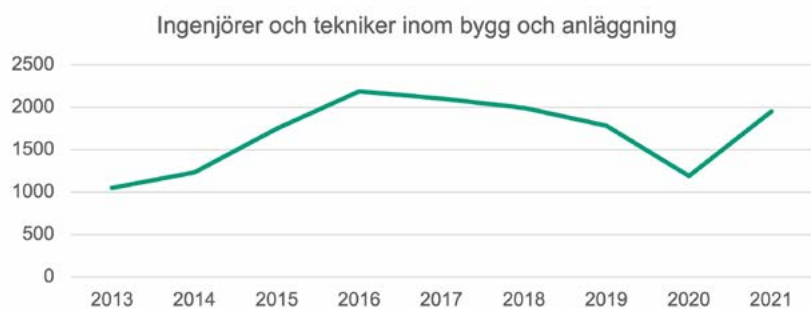

Stora möjligheter till arbete
år 2026.

Prognosen är en samlad bedömning av: ingenjörer och tekniker inom bygg och anläggning.
Yrket ingår i yrkesområdet bygg och anläggning.

Källa: Arbetsförmedlingen

Figur 11. Nyanmälda lediga platser med mer än tio dagars varaktighet i Stockholm-Mälardalsregionen, gällande ingenjörer och tekniker inom bygg och anläggning.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Stockholms län	615	702	1041	1289	1174	1139	1138	698	1025
Uppsala län	89	73	111	162	167	106	95	67	123
Södermanlands län	33	44	43	48	67	79	43	31	80
Östergötlands län	67	140	152	188	199	203	113	95	155
Värmlands län	39	59	55	138	92	63	66	54	90
Örebro län	66	55	123	86	114	113	84	62	85
Västmanlands län	52	57	83	81	72	88	53	68	190
Dalarnas län	57	64	71	111	113	104	103	79	133
Gävleborgs län	34	38	73	86	106	98	90	39	69
Stockholm-Mälardalsregionen	1052	1232	1752	2189	2104	1993	1785	1193	1950

Källa: Arbetsförmedlingen

3.4 Arbetsledare inom bygg och anläggning

Foto: Rosie Alm

Yrkesgruppen ”leder och fördelar arbete på byggarbetsplats, anläggning eller gruva. Bevakar att maskiner och material finns på plats och samordnar arbete med underentreprenörer. Har ansvar för att arbetet utförs enligt gällande ritningar och anvisningar och för att säkerhetsföreskrifter följs.”³³

Denna yrkesgrupp omfattar ca 8 100 sysselsatta i Stockholm-Mälardalsregionen, varav 54 procent arbetar i Stockholms län, som har ett pendlingsöverskott framför allt mot länen Uppsala och Södermanland men även i viss mån övriga län i regionen. I övrigt är arbetspendling mellan länen begränsad och merparten av arbetskraftsbehoven tillgodoses inom länen. Totalt sett råder ett litet överskott på arbetskraft i regionen (tabell 7).

En knapp femtedel av arbetsstyrkan uppnår 65 års ålder inom en tioårsperiod och fyra procent har redan gjort det, baserat på 2018 års värden. Det varierar dock mellan länen, där främst Dalarna, Södermanland och Gävleborg har en hög andel som är på väg att uppnå pensionsålder (tabell 7).

8 100

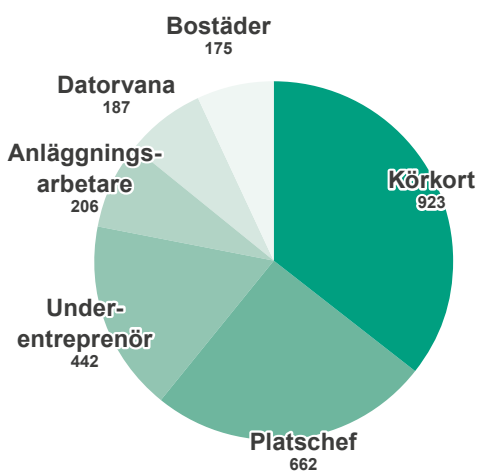
arbetsledare inom bygg- och anläggning
i Stockholm-Mälardalsregionen

1/5

uppnår 65 års ålder
inom en tioårsperiod

Figur 14. Topp 6 sökord gällande arbetsledare inom bygg- och anläggning.

Källa: Textanalys av jobbannonser hos Arbetsförmedlingen 2017-2021

Antalet jobbannonser via Arbetsförmedlingen toppade 2015-2016 för att därefter minska till 2019, varefter viss återhämtning skett (figur 13). Arbetsförmedlingens bedömning är att det nationellt råder konkurrens om jobben i perspektivet 2022 men liten konkurrens i perspektivet 2026, dvs brist kan uppstå på några års sikt.³⁴

Utöver ord relaterade till utbildningsnivå samt yrkesspecifika roller och kunskaper, inklusive IT-relaterad kompetens, efterfrågas körkort i hög utsträckning i jobbannonser. Vidare lyfts samarbete med platschef och underentreprenörer samt planeringsförmåga/arbetsledning som viktiga kompetenser. Därtill omnämns bil relativt ofta, troligtvis som en förmån som ingår i tjänsten. Intressant är också att kollektivavtal kommer högre upp på listan än för exempelvis ingenjörer och tekniker inom bygg och anläggning. Det är något förvånande att inte PBL (plan- och bygglagen) och BAM (arbetsmiljöutbildning) finns med på topplistan då kompetens kopplat till PBL och BAM är viktigt som arbetsledare. Det är även förvånande att YH-utbildning också kommer längre ner på listan, då YH-utbildning är tillräckligt för att bli arbetsledare (figur 14).

³³ SCB 2019 a.a.

³⁴ Arbetsförmedlingen 2021. Yrkesprognoser. En utblick över åren 2022 och 2026

Dalarnas län
382 / 412
 Bor och arbetar inom länet
 av antalet sysselsatta

25%
 Andel 55+

4%
 Andel 65+

Gävleborgs län
365 / 398
 Bor och arbetar inom länet
 av antalet sysselsatta

22%
 Andel 55+

4%
 Andel 65+

Värmlands län
292 / 305
 Bor och arbetar inom länet
 av antalet sysselsatta

22%
 Andel 55+

5%
 Andel 65+

Uppsala län
547 / 609
 Bor och arbetar inom länet
 av antalet sysselsatta

17%
 Andel 55+

3%
 Andel 65+

Örebro län
393 / 422
 Bor och arbetar inom länet
 av antalet sysselsatta

17%
 Andel 55+

1%
 Andel 65+

Västmanlands län
376 / 420
 Bor och arbetar inom länet
 av antalet sysselsatta

21%
 Andel 55+

2%
 Andel 65+

Östergötlands län
688 / 723
 Bor och arbetar inom länet
 av antalet sysselsatta

19%
 Andel 55+

2%
 Andel 65+

Södermanlands län
409 / 455
 Bor och arbetar inom länet
 av antalet sysselsatta

22%
 Andel 55+

2%
 Andel 65+

Stockholms län
3932 / 4380
 Bor och arbetar inom länet
 av antalet sysselsatta

15%
 Andel 55+

2%
 Andel 65+

3.4.1 Arbetsledare inom bygg och anläggning

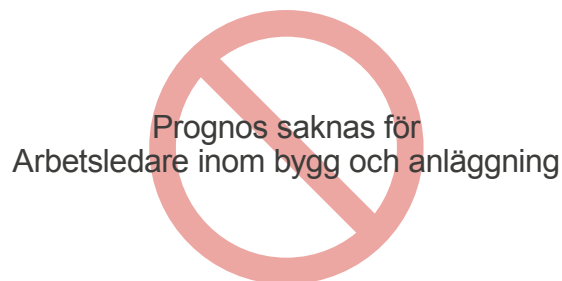
Foto: Rosie Alm

Tabell 7. Sysselsatt dag-/nattbefolkning, pendlingsflöden samt andel 55/65 år eller äldre i Stockholm-Mälardalenregionen, gällande arbetsledare inom bygg och anläggning. År 2018.

ARBETSLÄN	BOSTADSLÄN										Summa dagbef	Pendlingsnetto	Andel 55+	Andel 65+
	Dalarnas län	Gävleborgs län	Stockholms län	Södermanlands län	Uppsala län	Värmlands län	Västmanlands län	Örebro län	Östergötlands län					
Dalarnas län	382	2	9	0	1	0	5	1	1	412	-18	25 %	4 %	
Gävleborgs län	3	365	5	1	15	1	3	1	0	398	-30	22 %	4 %	
Stockholms län	16	20	3932	99	176	6	25	10	23	4380	230	15 %	2 %	
Södermanlands län	0	2	11	409	1	3	13	3	11	455	-101	22 %	2 %	
Uppsala län	3	6	32	3	547	0	14	1	0	609	-180	17 %	3 %	
Värmlands län	2	2	1	0	0	292	1	3	0	305	-22	22 %	5 %	
Västmanlands län	7	1	3	10	9	2	376	4	3	420	-48	21 %	2 %	
Örebro län	2	1	4	2	1	5	9	393	2	422	-10	17 %	1 %	
Östergötlands län	0	1	10	9	2	0	1	2	688	723	-45	19 %	2 %	
Summa nattbef	430	428	4150	556	789	327	468	432	768	8124 dag 8348 natt	-224			
Andel 55+	28 %	24 %	16 %	25 %	18 %	24 %	21 %	19 %	20 %					
Andel 65+	6 %	7 %	3 %	4 %	5 %	6 %	4 %	2 %	4 %					

Källa: SCB

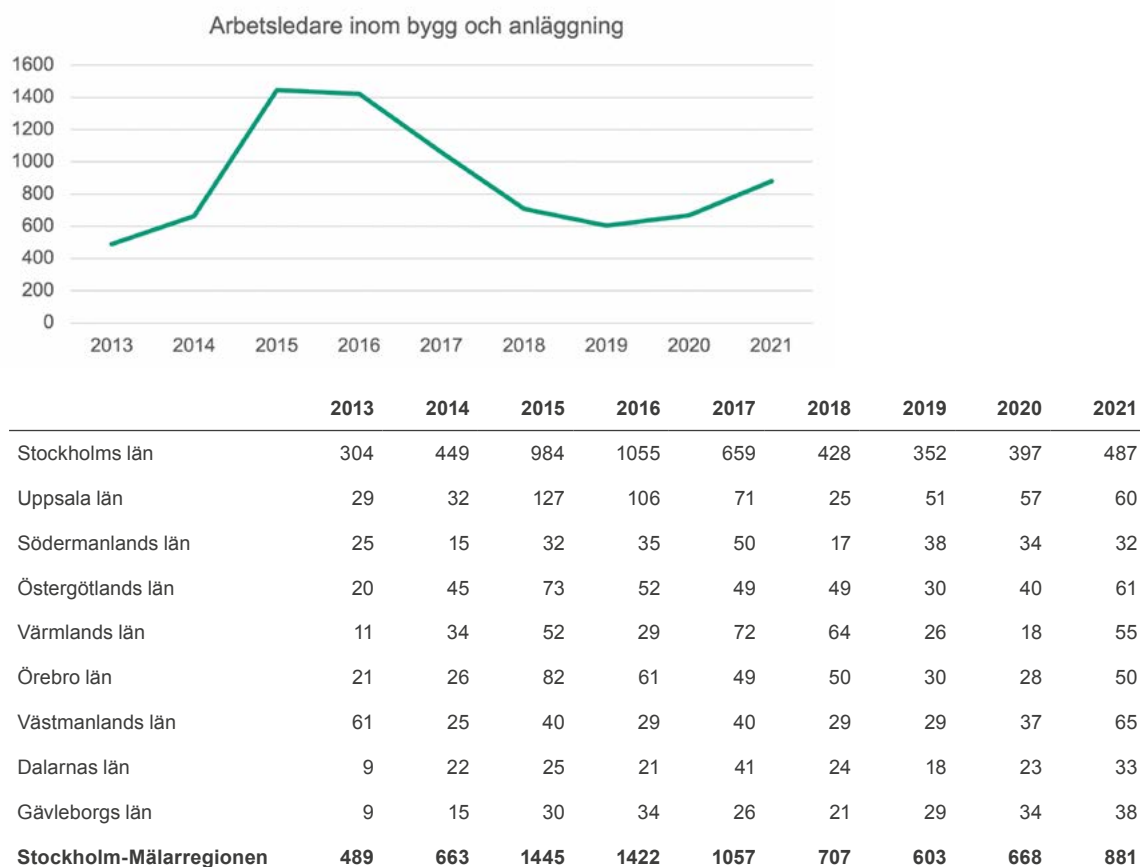
Arbetsförmedlingens prognos

Prognosen är en samlad bedömning av: –

Källa: Arbetsförmedlingen

Figur 13. Nyanmälda lediga platser med mer än tio dagars varaktighet i Stockholm-Mälardalsregionen, gällande arbetsledare inom bygg och anläggning.

Källa: Arbetsförmedlingen

3.5 Träarbetare, snickare

Yrkesgruppen ”bygger och uppför träkonstruktioner inom husbyggnad, anläggning eller gruva. Bygger formar inför betonggjutning.”³⁵

Denna yrkesgrupp är den största inom bygg och anläggning och omfattar nästan 25 400 sysselsatta i Stockholm-Mälardalenregionen, varav 41 procent arbetar i Stockholms län. Trots visst pendlingsöverskott mot övriga län i regionen, framför allt länen Uppsala och Södermanland, har Stockholms län i likhet med övriga län ett negativt pendlingsnetto för yrkesgruppen. För regionen som helhet handlar det om ett arbetskraftsöverskott om drygt 900 individer. Merparten av matchningen sker dock inom länen – överskottet på arbetskraft motsvarar endast några enstaka procent av det totala arbetskraftsutbudet (tabell 8).

En femtedel av arbetsstyrkan uppnår 65 års ålder inom en tioårsperiod och fyra procent har redan gjort det, baserat på 2018 års värden. Det varierar dock mellan länen, där främst Dalarna, Gävleborg och Östergötland har en hög andel som är på väg att uppnå pensionsålder (tabell 8).

25400

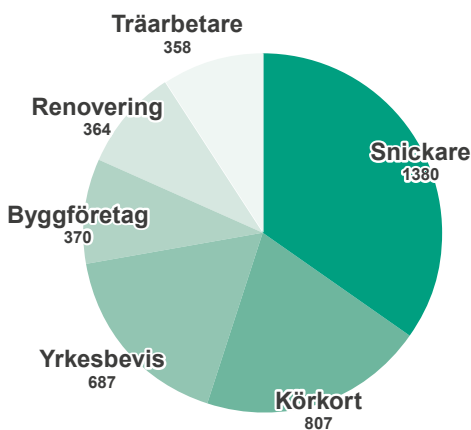
träarbetare, snickare
i Stockholm-Mälardalenregionen

1/5

uppnår 65 års ålder
inom en tioårsperiod

Figur 16. Topp 6 sökord gällande träarbetare, snickare m fl.

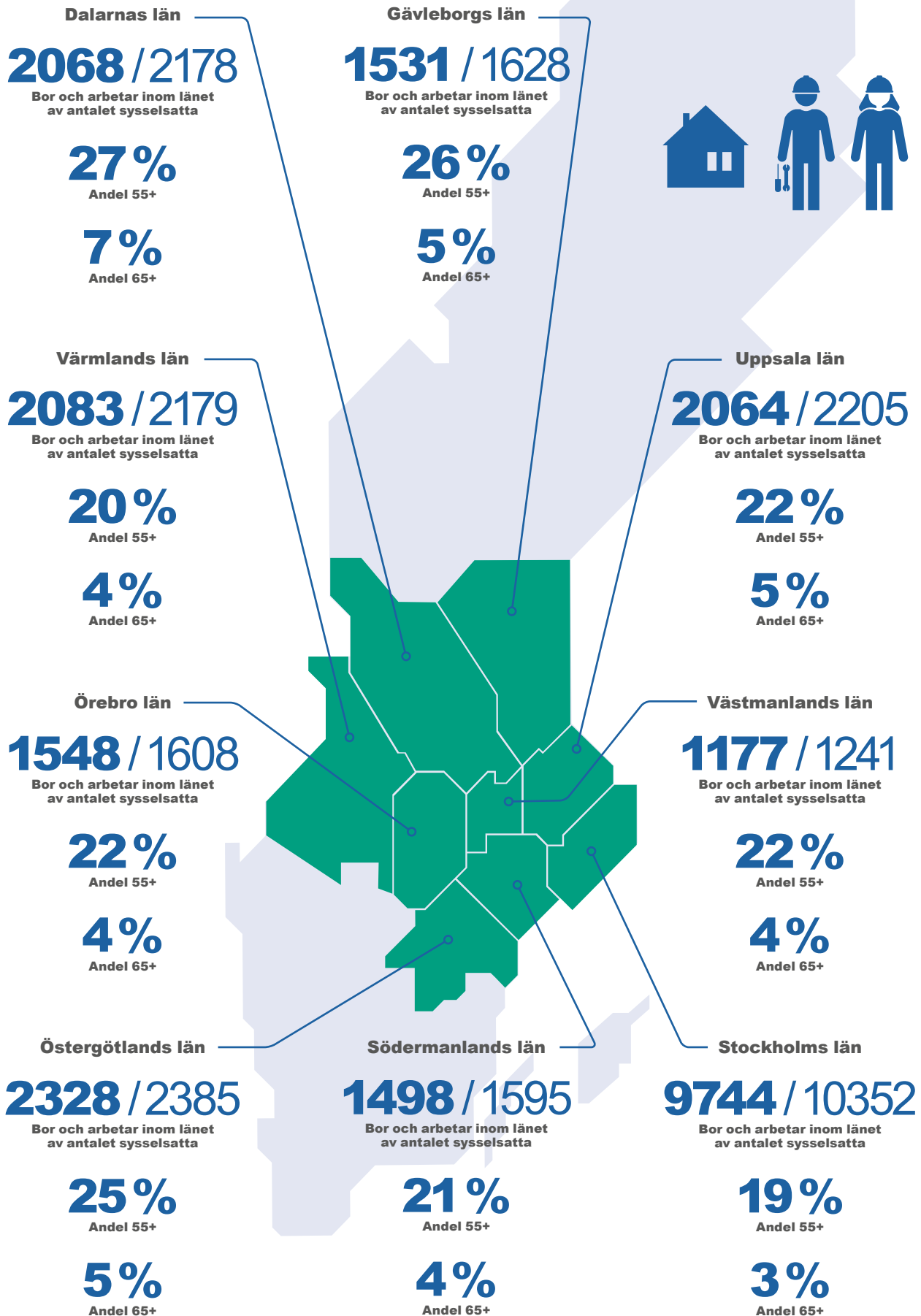
Källa: Textanalys av 3 288 jobbannonser hos Arbetsförmedlingen 2017-2021

Antalet jobbannonser via Arbetsförmedlingen toppade 2015 för att därefter minska till 2017 och plana ut till 2020, varefter en tydlig uppgång skett (figur 15). Arbetsförmedlingens bedömning är att det nationellt råder liten konkurrens om jobben både i perspektivet 2022 och i perspektivet 2026.³⁶ Det finns med andra ord en god efterfrågan på arbetskraft som gör det lätt att hitta jobb, men som för arbetsgivarna kan innebära svårigheter att rekrytera.

Utöver ord relaterade till yrkesspecifika kunskaper inklusive att kunna läsa ritning omnämns yrkesbevis i stor utsträckning i jobbannonser. Därtill körkort, då det finns behov att kunna ta sig till och från byggarbetsplatser. Även bil omnämns relativt ofta, troligtvis som en förmån som ingår i tjänsten, liksom kollektivavtal (figur 16).

³⁵ SCB 2019 a.a.

³⁶ Arbetsförmedlingen 2021. Yrkesprognoser. En utblick över åren 2022 och 2026

3.5.1 Träarbetare, snickare

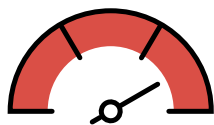

Tabell 8. Sysselsatt dag-/nattbefolkning, pendlingsflöden samt andel 55/65 år eller äldre i Stockholm-Mälardalsregionen, gällande träarbetare, snickare m fl. År 2018.

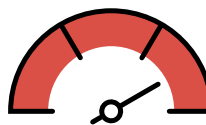
ARBETSLÄN	BOSTADSLÄN										Summa dagbef	Pendlingsnetto	Andel 55+	Andel 65+
	Dalarnas län	Gävleborgs län	Stockholms län	Södermanlands län	Uppsala län	Värmlands län	Västmanlands län	Örebro län	Östergötlands län					
Dalarnas län	2068	13	29	3	5	1	27	7	1		2178	-13	27 %	7 %
Gävleborgs län	7	1531	20	0	54	1	1	1	0		1628	-64	26 %	5 %
Stockholms län	23	34	9744	140	220	4	33	22	18		10352	-146	19 %	3 %
Södermanlands län	1	0	60	1498	5	0	16	5	5		1595	-128	21 %	4 %
Uppsala län	4	22	73	5	2064	2	23	1	0		2205	-266	22 %	5 %
Värmlands län	3	5	10	1	0	2083	0	40	0		2179	-25	20 %	4 %
Västmanlands län	7	0	14	12	19	1	1177	8	0		1241	-98	22 %	4 %
Örebro län	4	2	6	3	2	13	8	1548	5		1608	-79	22 %	4 %
Östergötlands län	3	0	10	8	4	3	5	6	2328		2385	-91	25 %	5 %
Summa nattbef	2191	1692	10498	1723	2471	2204	1339	1687	2476		25371 dag 26281 natt	-910		
Andel 55+	29 %	28 %	20 %	23 %	23 %	22 %	24 %	23 %	26 %					
Andel 65+	9 %	7 %	5 %	5 %	6 %	5 %	6 %	5 %	7 %					

Källa: SCB

Arbetsförmedlingens prognos för träarbetare och snickare m.fl.

Mycket stora möjligheter till
arbete år 2022.

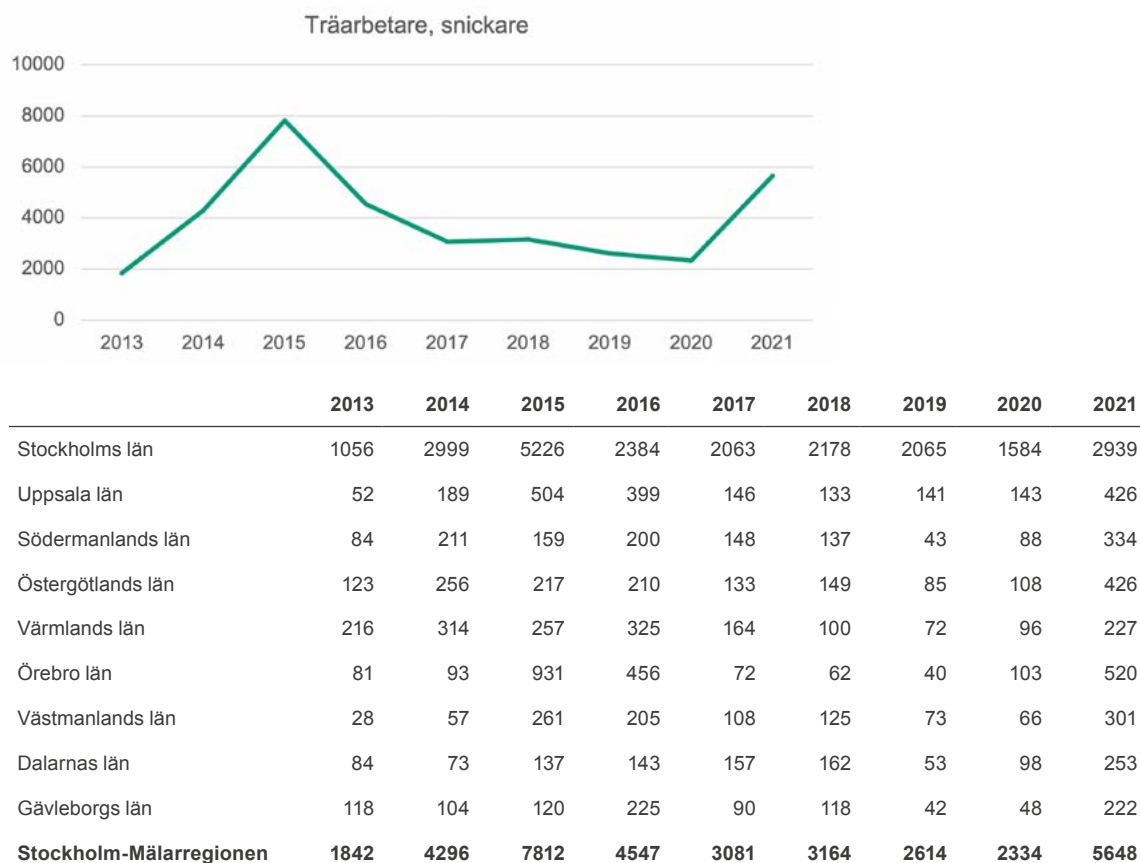

Mycket stora möjligheter till
arbete år 2026.

Prognosen är en samlad bedömning av: träarbetare och snickare m.fl.
Yrket ingår i yrkesområdet bygg och anläggning.

Källa: Arbetsförmedlingen

Figur 15. Nyanmälda lediga platser med mer än tio dagars varaktighet i Stockholm-Mälardalsregionen, gällande träarbetare, snickare m fl.

Källa: Arbetsförmedlingen

3.6 Betongarbetare och håltagare

Yrkesgruppen ”armerar och gjuter betongkonstruktioner såsom golv, väggar, valv, pelare och broar. Borrar och sågar hål i betongkonstruktioner.”³⁷

Denna yrkesgrupp omfattar drygt 5 100 sysselsatta i Stockholm-Mälardalsregionen, varav 33 procent arbetar i Stockholms län. Arbetspendlingen är numerärt liten mellan länen, men berör ändå en stor del av arbetskraften i vissa län, exempelvis 25 procent i Dalarna. För regionen som helhet uppgår nettopendlingen till -266 individer eller fem procent av arbetskraften (tabell 8).

En femtedel av arbetsstyrkan uppnår 65 års ålder inom en tioårsperiod och fyra procent har redan gjort det, baserat på 2018 års värden. Det varierar dock mellan länen, där Dalarna och Gävleborg men även Östergötland och Uppsala har en högre andel av arbetskraften som är på väg att uppnå pensionsålder (tabell 8).

5 100

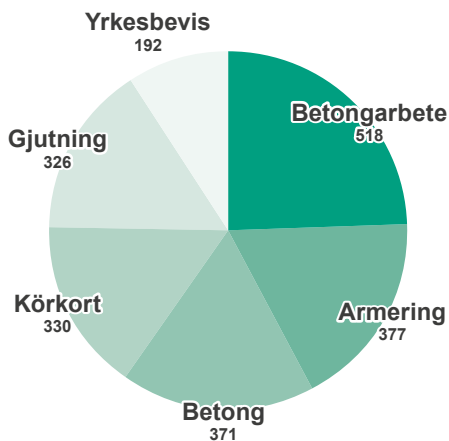
betongarbetare och håltagare
i Stockholm-Mälardalsregionen

1/5

uppnår 65 års ålder
inom en tioårsperiod

Figur 18. Topp 6 sökord gällande betongarbetare och håltagare.

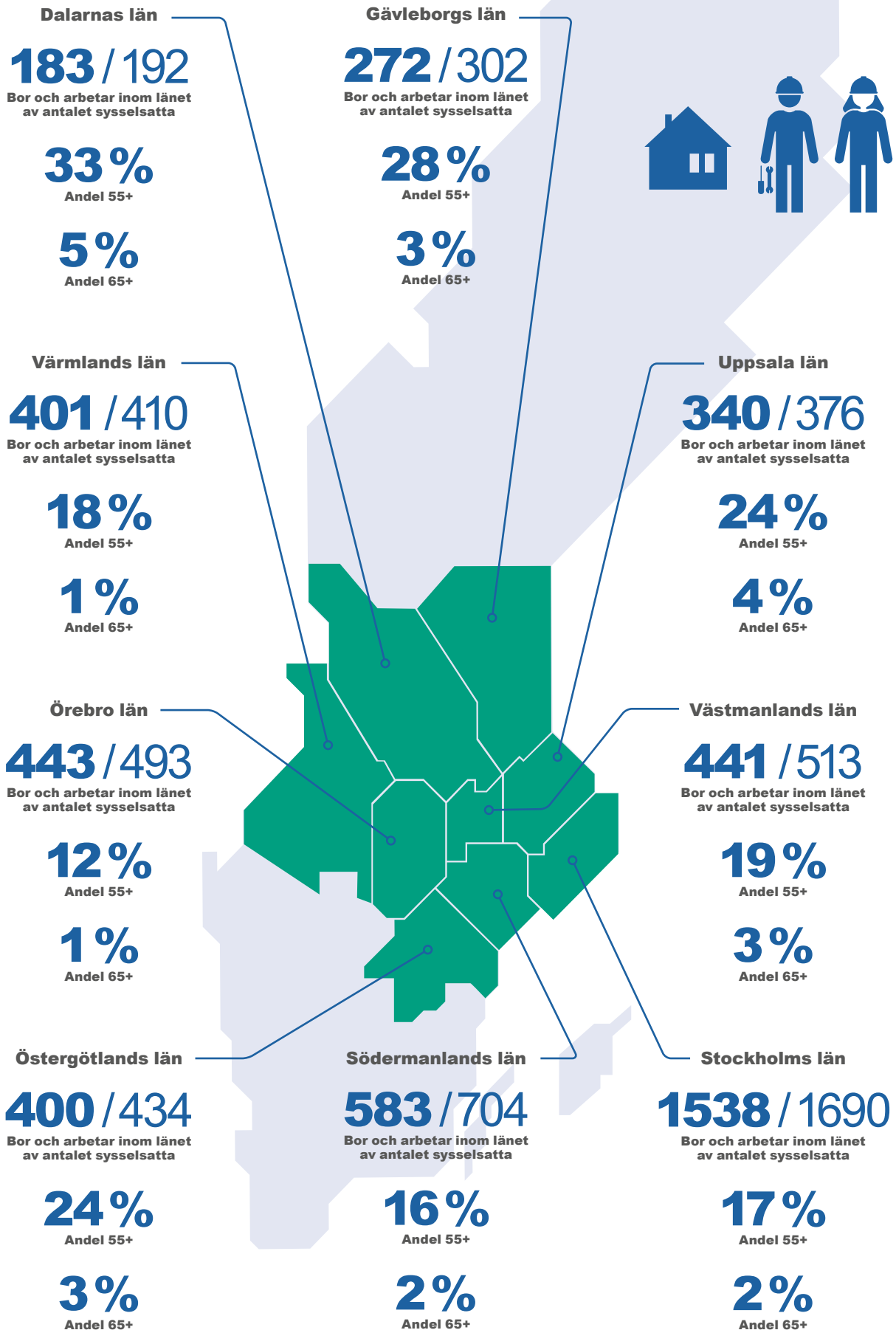
Källa: Textanalys av 1 122 jobbannonser hos Arbetsförmedlingen 2017-2021

Antalet jobbannonser via Arbetsförmedlingen toppade 2015 för att därefter minska till 2019-2020, varefter en återhämtning skett (figur 17). Arbetsförmedlingens bedömning är att det nationellt råder liten konkurrens om jobben både i perspektivet 2022 och i perspektivet 2026.³⁸ Det finns med andra ord en god efterfrågan på arbetskraft som gör det lätt att hitta jobb men som för arbetsgivarna kan innebära svårigheter att rekrytera.

Utöver ord relaterade till yrkesspecifika kunskaper, inklusive att kunna läsa ritning, omnämns yrkesbevis i stor utsträckning i jobbannonser. Därtill körkort, då det finns behov att kunna ta sig till och från byggarbetsplatser. Även bil omnämns relativt ofta, troligtvis som en förmån som ingår i tjänsten, liksom kollektivavtal (figur 18).

³⁷ SCB 2019 a.a.

³⁸ Arbetsförmedlingen 2021. Yrkesprognoser. En utblick över åren 2022 och 2026

3.6.1 Betongarbetare och håltagare

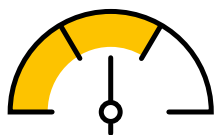
Foto: Jonas Gerdle

Tabell 9. Sysselsatt dag-/nattbefolkning, pendlingsflöden samt andel 55/65 år eller äldre i Stockholm-Mälardalsregionen, gällande betongarbetare och håltagare. År 2018.

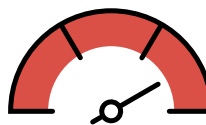
ARBETSLÄN	BOSTADSLÄN										Summa dagbef	Pendlingsnetto	Andel 55+	Andel 65+
	Dalarnas län	Gävleborgs län	Stockholms län	Södermanlands län	Uppsala län	Värmlands län	Västmanlands län	Örebro län	Östergötlands län					
Dalarnas län	183	0	0	0	2	0	3	1	0		192	-65	33 %	5 %
Gävleborgs län	11	272	7	0	4	1	0	1	0		302	-20	28 %	3 %
Stockholms län	12	8	1538	54	33	3	16	1	5		1690	-20	17 %	2 %
Södermanlands län	2	15	31	583	10	4	37	5	10		704	-16	16 %	2 %
Uppsala län	2	5	22	2	340	0	3	1	0		376	-43	24 %	4 %
Värmlands län	0	2	4	1	0	401	0	0	1		410	-49	18 %	1 %
Västmanlands län	26	0	3	27	5	0	441	9	0		513	-29	19 %	3 %
Örebro län	1	1	1	3	3	29	9	443	0		493	2	12 %	1 %
Östergötlands län	1	0	5	8	0	0	2	10	400		434	-26	24 %	3 %
Summa nattbef	257	322	1710	720	419	459	542	491	460		5114 dag 5380 natt	-266		
Andel 55+	32 %	28 %	19 %	20 %	25 %	17 %	23 %	14 %	25 %					
Andel 65+	7 %	5 %	4 %	5 %	6 %	2 %	5 %	2 %	6 %					

Källa: SCB

Arbetsförmedlingens prognos för betongarbetare

Stora möjligheter till arbete
år 2022.

Mycket stora möjligheter till
arbete år 2026.

Prognosen är en samlad bedömning av: betongarbetare.
Yrket ingår i yrkesområdet bygg och anläggning.

Källa: Arbetsförmedlingen

Figur 17. Nyanmälda lediga platser med mer än tio dagars varaktighet i Stockholm-Mälardalsregionen, gällande betongarbetare och håltagare.

Källa: Arbetsförmedlingen

3.7 Mark- och anläggningsarbetare

Foto: Johner Bildbyrå

Yrkesgruppen ”lägger ner och sammanfogar rör av betong, metall eller plast till vatten- och avloppsledningar, fjärrvärme och fjärrkyla. Läger ut asfalt eller betong på vägbanor m.m. Läger ut räls, utför spårjustering och monterar växlar. Sätter kantsten och gatsten eller lägger sten- och betongplattor på gång- och körbanor. Monterar lekredskap, trappor och stödmurar samt räcken, skyltar och andra vägmarkeringar.”³⁹

Denna yrkesgrupp omfattar ca 8 500 sysselsatta i Stockholm-Mälardalenregionen (dagbef). Knappt 36 procent arbetar i Stockholms län, som har ett litet pendlingsöverskott framför allt mot länen Uppsala och Södermanland men även i viss mån övriga län i regionen. I övrigt är arbetspendling mellan länen begränsad och merparten av arbetskraftsbehoven tillgodoses inom länen. Totalt sett råder ett litet överskott på arbetskraft i regionen (tabell 10).

En fjärdedel av arbetsstyrkan uppnår 65 års ålder inom en tioårsperiod och fem procent har redan gjort det, baserat på 2018 års värden. Det varierar dock mellan länen, där Värmland, Södermanland och Västmanland har en högre andel av arbetskraften som är på väg att uppnå pensionsålder (tabell 8).

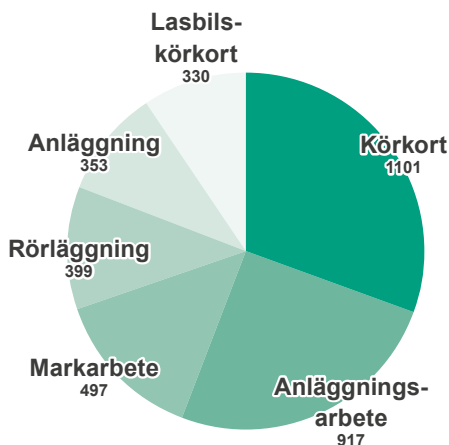

8500

mark- och anläggningsarbetare
i Stockholm-Mälardalenregionen

1/4

uppnår 65 års ålder
inom en tioårsperiod

Figur 20. Topp 6 sökord gällande mark- och anläggningsarbetare.

Källa: Textanalys av 2 435 jobbannonser hos Arbetsförmedlingen 2017-2021

Antalet jobbannonser via Arbetsförmedlingen toppade 2015 för att därefter falla tillbaka till 2020 och sedan öka marginellt under 2021 (figur 19). Arbetsförmedlingens bedömning är att det nationellt råder liten konkurrens om jobben både i perspektivet 2022 och i perspektivet 2026.⁴⁰

Utöver ord relaterade till yrkesspecifika kunskaper och arbetsuppgifter omnämns yrkesbevis i stor utsträckning i jobbannonser. Därtill körkort, såväl för bil som för lastbil då det finns behov att kunna ta sig till och från byggarbetsplatser samt därtill att flytta lastbilar på byggarbetsplatserna. Även bil omnämns relativt ofta, troligtvis som en förmån som ingår i tjänsten, liksom kollektivavtal (figur 20).

³⁹ SCB 2019 a.a.

⁴⁰ Arbetsförmedlingen 2021. Yrkesprognoser. En utblick över åren 2022 och 2026

Dalarnas län
814 / 877
 Bor och arbetar inom länet
 av antalet sysselsatta

23%
 Andel 55+

3%
 Andel 65+

Gävleborgs län
596 / 654
 Bor och arbetar inom länet
 av antalet sysselsatta

23%
 Andel 55+

3%
 Andel 65+

Värmlands län
609 / 640
 Bor och arbetar inom länet
 av antalet sysselsatta

32%
 Andel 55+

4%
 Andel 65+

Uppsala län
662 / 756
 Bor och arbetar inom länet
 av antalet sysselsatta

23%
 Andel 55+

4%
 Andel 65+

Örebro län
604 / 652
 Bor och arbetar inom länet
 av antalet sysselsatta

23%
 Andel 55+

4%
 Andel 65+

Västmanlands län
552 / 615
 Bor och arbetar inom länet
 av antalet sysselsatta

27%
 Andel 55+

3%
 Andel 65+

Östergötlands län
607 / 644
 Bor och arbetar inom länet
 av antalet sysselsatta

19%
 Andel 55+

3%
 Andel 65+

Södermanlands län
578 / 641
 Bor och arbetar inom länet
 av antalet sysselsatta

30%
 Andel 55+

3%
 Andel 65+

Stockholms län
2664 / 3020
 Bor och arbetar inom länet
 av antalet sysselsatta

19%
 Andel 55+

2%
 Andel 65+

3.7.1 Mark- och anläggningsarbetare

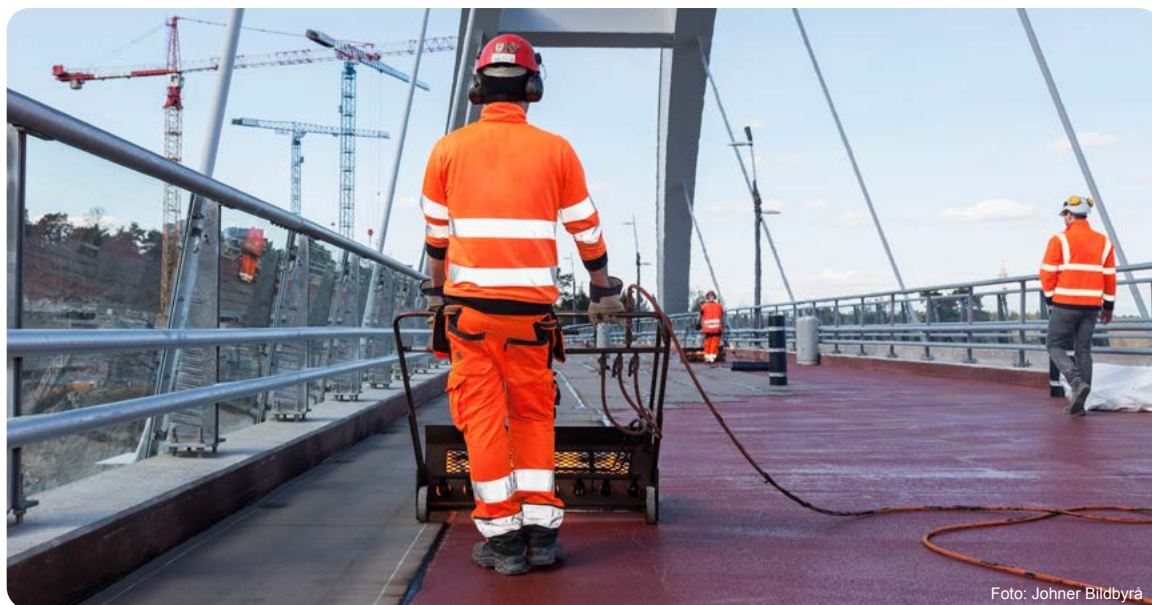

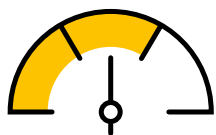
Foto: Johner Bildbyrå

Tabell 10. Sysselsatt dag-/nattbefolkning, pendlingsflöden samt andel 55/65 år eller äldre i Stockholm-Mälardalsregionen, gällande mark- och anläggningsarbetare. År 2018.

ARBETSLÄN	BOSTADSLÄN										Summa dagbef	Pendlingsnetto	Andel 55+	Andel 65+
	Dalarnas län	Gävleborgs län	Stockholms län	Södermanlands län	Uppsala län	Värmlands län	Västmanlands län	Örebro län	Östergötlands län					
Dalarnas län	814	10	4	3	0	4	6	7	3		877	-71	23 %	3 %
Gävleborgs län	12	596	8	3	16	1	0	0	0		654	-41	23 %	3 %
Stockholms län	21	20	2664	60	132	8	20	23	13		3020	108	19 %	2 %
Södermanlands län	5	5	19	578	6	1	15	4	6		641	-61	30 %	3 %
Uppsala län	13	9	46	3	662	1	13	0	1		756	-122	23 %	4 %
Värmlands län	5	0	0	0	0	609	0	8	2		640	-28	32 %	4 %
Västmanlands län	15	5	3	7	23	0	552	8	0		615	-37	27 %	3 %
Örebro län	8	1	4	5	4	4	10	604	6		652	-41	23 %	4 %
Östergötlands län	5	1	3	6	0	1	0	3	607		644	-50	19 %	3 %
Summa nattbef	948	695	2912	702	878	668	652	693	694		8499 dag 8842 natt	-343		
Andel 55+	26 %	25 %	20 %	32 %	27 %	32 %	29 %	25 %	21 %					
Andel 65+	5 %	5 %	4 %	7 %	6 %	5 %	6 %	5 %	4 %					

Källa: SCB

Arbetsförmedlingens prognos för anläggningsarbetare

Stora möjligheter till arbete
år 2022.

Stora möjligheter till arbete
år 2026.

Prognosen är en samlad bedömning av: anläggningsarbetare.
Yrket ingår i yrkesområdet bygg och anläggning.

Källa: Arbetsförmedlingen

Figur 19. Nyanmälda lediga platser med mer än tio dagars varaktighet i Stockholm-Mälardalsregionen, gällande mark- och anläggningsarbetare.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Stockholms län	782	1073	2955	1796	1165	1085	947	745	1028
Uppsala län	68	82	274	183	115	99	91	34	69
Södermanlands län	39	28	140	118	124	77	28	22	23
Östergötlands län	43	64	89	125	65	94	97	51	70
Värmlands län	42	37	91	62	68	68	17	11	22
Örebro län	33	44	438	250	80	76	24	21	57
Västmanlands län	31	17	113	132	111	87	63	37	40
Dalarnas län	77	81	102	135	155	176	69	41	45
Gävleborgs län	34	51	48	91	41	64	33	84	21
Stockholm-Mälardalsregionen	1149	1477	4250	2892	1924	1826	1369	1046	1375

Källa: Arbetsförmedlingen

3.8 VVS-montörer

Foto: Jonas Gerdle

Yrkesgruppen ”installerar, reparerar och utför service på rör och annan utrustning för värme, vatten och sanitet i bostadshus och andra lokaler som sjukhus, affärshus och kontorslokaler. Installerar och reparerar rörsystem inom exempelvis industrin.”⁴¹

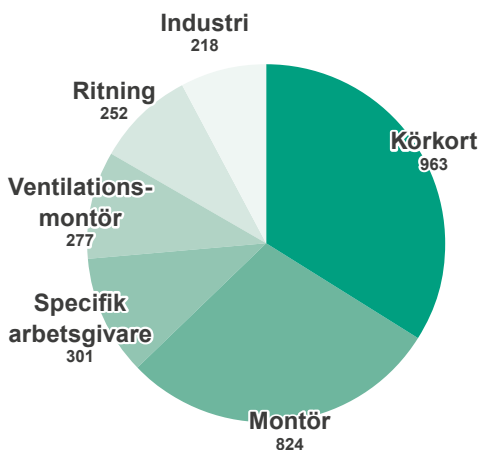
Denna yrkesgrupp omfattar ca 11 400 sysselsatta i Stockholm-Mälardalsregionen (dagbef), varav 43 procent arbetar i Stockholms län. Länet har ett pendlingsöverskott, framför allt mot Uppsala och Södermanland men i viss mån även övriga län i regionen. Arbetspendling mellan länen är dock liten. Merparten av arbetskraftsbehoven tillgodoses inom länen. Totalt sett råder ett litet överskott på arbetskraft i regionen (tabell 11).

En fjärdedel av arbetsstyrkan uppnår 65 års ålder inom en tioårsperiod och fyra procent har redan gjort det, baserat på 2018 års värden. Det varierar dock mellan länen, där framför allt Gävleborg, Dalarna och Örebro har en något högre andel av arbetskraften som är på väg att uppnå pensionsålder (tabell 11).

11 400
VVS-montörer
i Stockholm-Mälardalsregionen

1/4
uppnår 65 års ålder
inom en tioårsperiod

Figur 22. Topp 6 sökord gällande VVS-montörer m fl.

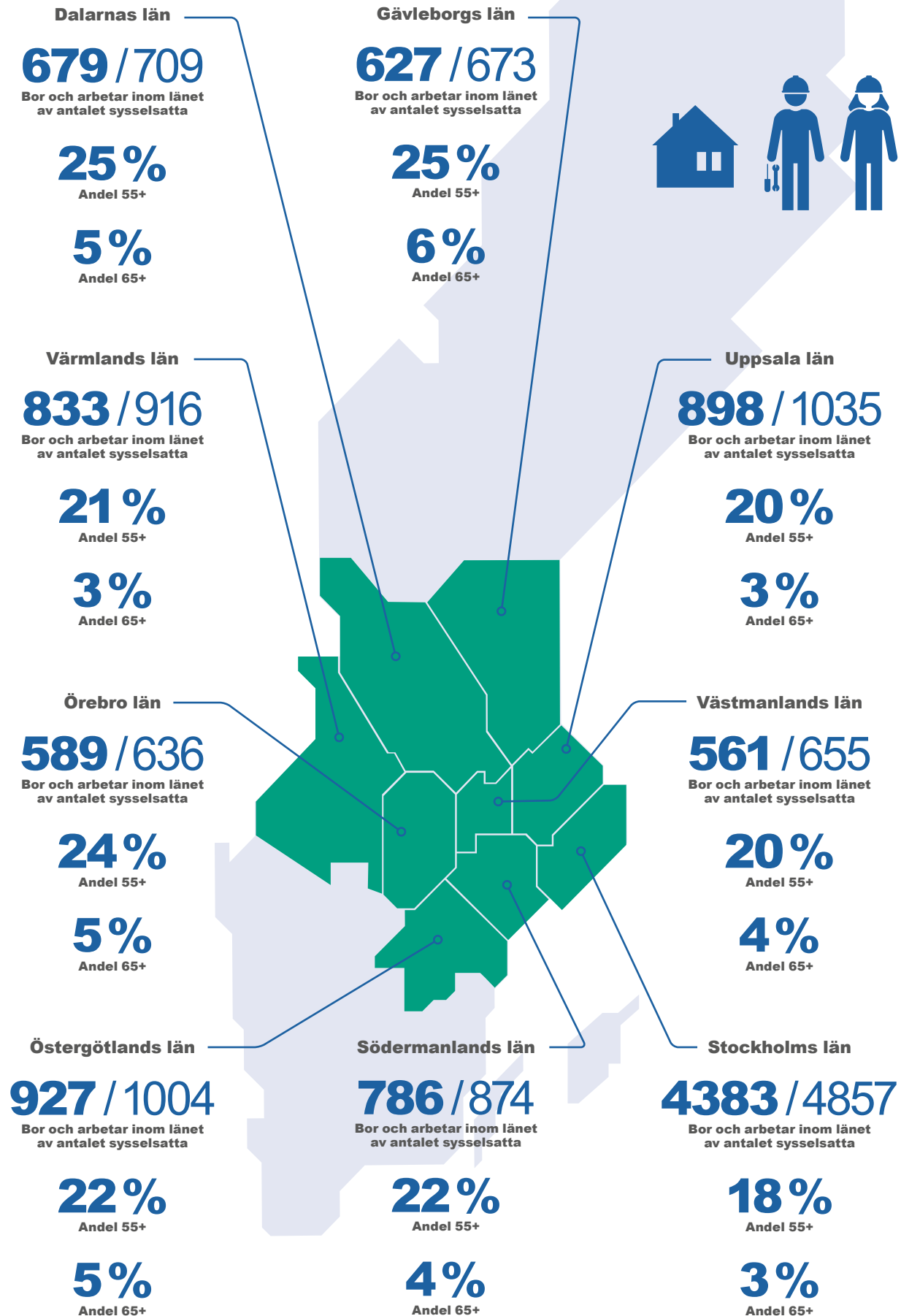
Källa: Textanalys av 2 487 jobbannonser hos Arbetsförmedlingen 2017-2021

Antalet jobbannonser via Arbetsförmedlingen ökade 2013-2016, föll tillbaka 2017 och har därefter legat förhållandevis stabilt (figur 21). Arbetsförmedlingens bedömning är att det nationellt råder liten konkurrens om jobben både i perspektivet 2022 och i perspektivet 2026.⁴² Bedömningen är således att det finns en god efterfrågan på arbetskraft som gör det lätt att hitta jobb men som för arbetsgivarna kan innebära svårigheter att rekrytera.

Utöver ord relaterade till yrkesspecifika kunskaper, inklusive behörighet och att kunna läsa ritning, omnämns körkort i stor utsträckning i jobbannonser. Till skillnad från en del andra hantverksyrken omnämns bil däremot inte lika frekvent. I stället finns ett mer frekvent omnämnande av jämlikhet och service, möjligtvis relaterat till inslag av kundbemötande i yrkesrollen (figur 22).

⁴¹ SCB 2019 a.a.

⁴² Arbetsförmedlingen 2021. Yrkesprognoser. En utblick över åren 2022 och 2026

3.8.1 VVS-montörer

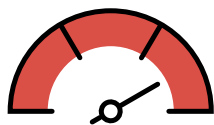

Tabell 11. Sysselsatt dag-/nattbefolkning, pendlingsflöden samt andel 55/65 år eller äldre i Stockholm-Mälardalsregionen, gällande VVS-montörer. År 2018.

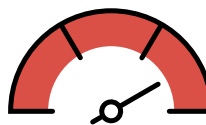
ARBETSLÄN	BOSTADSLÄN										Summa dagbef	Pendlingsnetto	Andel 55+	Andel 65+
	Dalarnas län	Gävleborgs län	Stockholms län	Södermanlands län	Uppsala län	Värmlands län	Västmanlands län	Örebro län	Östergötlands län					
Dalarnas län	679	8	6	1	0	0	9	1	1	709	-52	25 %	5 %	
Gävleborgs län	5	627	6	2	22	1	0	0	2	673	-67	25 %	6 %	
Stockholms län	20	28	4383	118	164	13	41	14	29	4857	215	18 %	3 %	
Södermanlands län	2	0	46	786	2	0	25	2	6	874	-135	22 %	4 %	
Uppsala län	5	31	41	4	898	4	42	0	1	1035	-124	20 %	3 %	
Värmlands län	9	0	11	6	1	833	3	29	0	916	2	21 %	3 %	
Västmanlands län	14	4	7	13	40	3	561	9	2	655	-63	20 %	4 %	
Örebro län	0	0	14	12	1	11	1	589	2	636	-54	24 %	5 %	
Östergötlands län	2	4	7	21	1	3	0	9	927	1004	-16	22 %	5 %	
Summa nattbef	761	740	4642	1009	1159	914	718	690	1020	11359 dag 11653 natt	-294			
Andel 55+	26 %	28 %	18 %	23 %	21 %	22 %	23 %	25 %	22 %					
Andel 65+	5 %	8 %	3 %	6 %	4 %	4 %	5 %	6 %	6 %					

Källa: SCB

Arbetsförmedlingens prognos för VVS-montörer

Mycket stora möjligheter till
arbete år 2022.

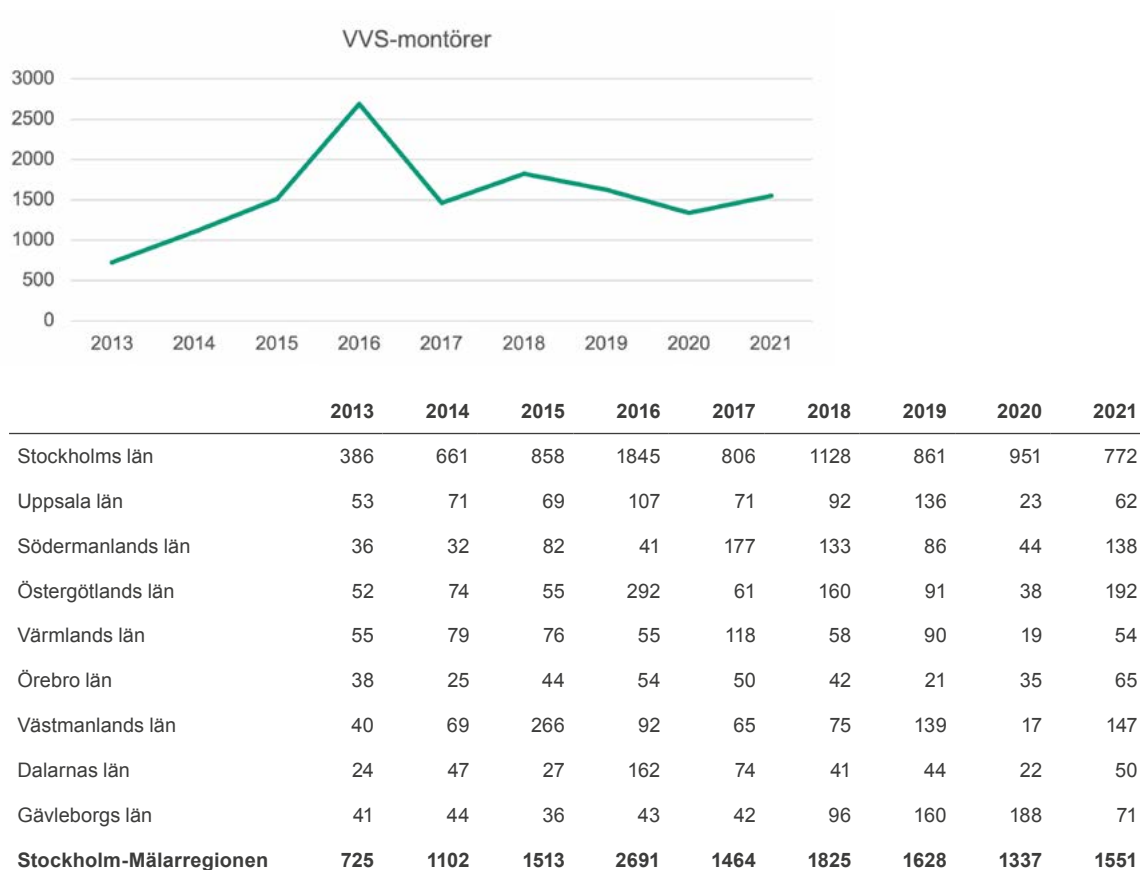

Mycket stora möjligheter till
arbete år 2026.

Prognosen är en samlad bedömning av: VVS-montörer m.fl.
Yrket ingår i yrkesområdet bygg och anläggning.

Källa: Arbetsförmedlingen

Figur 21. Nyanmälda lediga platser med mer än tio dagars varaktighet i Stockholm-Mälardalsregionen, gällande VVS-montörer.

Källa: Arbetsförmedlingen

3.9 Installations- och serviceelektriker

Yrkesgruppen ”gör elinstallationer i byggnader. Utför felsökning och reparationer på elektriska anläggningar.”⁴³

Denna yrkesgrupp omfattar ca 17 000 sysselsatta i Stockholm-Mälardalsregionen (dagbef) och är därmed den näst största inom bygg och anläggningssektorn. 45 procent arbetar i Stockholms län, som har ett pendlingsöverskott främst mot Uppsala och Södermanland men i viss mån även övriga län i regionen. Viss arbetspendling förekommer även mellan övriga län, men merparten av arbetskraftsbehoven tillgodoses inom länen. Ett litet överskott på arbetskraft finns i regionen som helhet (tabell 12).

En knapp fjärdedel av arbetsstyrkan uppnår 65 års ålder inom en tioårsperiod och fem procent har redan gjort det, baserat på 2018 års värden. Det varierar dock mellan länen, där framför allt Dalarna och Gävleborg har en något högre andel av arbetskraften som är på väg att uppnå pensionsålder (tabell 12).

17 000

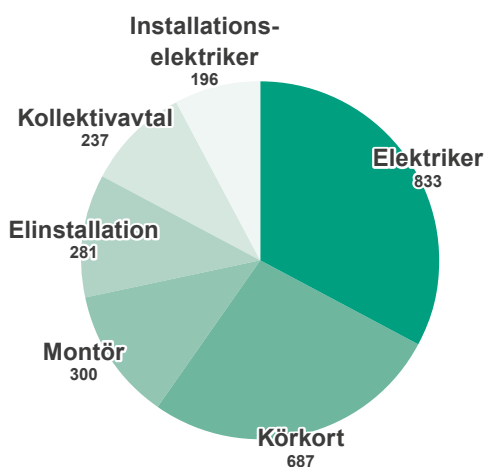
installations- och serviceelektriker
i Stockholm-Mälardalsregionen

1/4

uppnår 65 års ålder
inom en tioårsperiod

Figur 24. Topp 6 sökord gällande installations- och serviceelektriker.

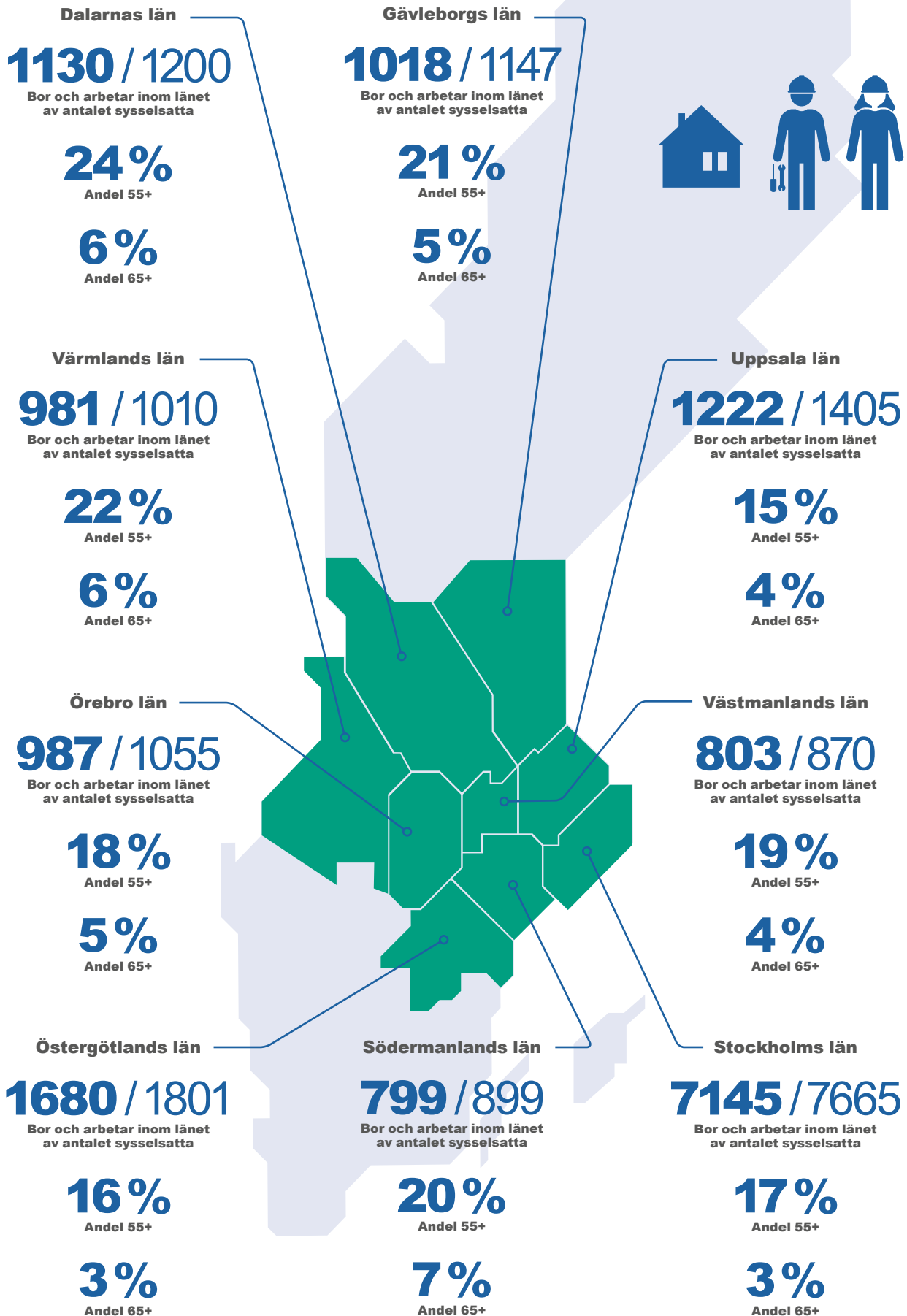
Källa: Textanalys av 1 809 jobbannonser hos Arbetsförmedlingen 2017-2021

Antalet jobbannonser via Arbetsförmedlingen ökade 2013-2016, föll tillbaka 2017-2020 men ökade sedan kraftigt under 2021 (figur 23). Arbetsförmedlingens bedömning är att det nationellt råder liten konkurrens om jobben både i perspektivet 2022 och i perspektivet 2026.⁴⁴ Bedömningen är således att det finns en god efterfrågan på arbetskraft som gör det lätt att hitta jobb men som för arbetsgivarna kan innebära svårigheter att rekrytera.

Utöver ord relaterade till yrkesspecifika kunskaper inklusive behörighet/certifikat och att kunna läsa ritning omnämns körkort och kollektivavtal i stor utsträckning i jobbannonser. Friskvårdsbidrag och servicebil förekommer också relativt frekvent och kan ses som exempel på anställningsförmåner i syfte att locka fler sökande. Intressant är också att lärlingstid omnämns nästan lika ofta som gymnasienivå (figur 24).

⁴³ SCB 2019 a.a.

⁴⁴ Arbetsförmedlingen 2021. Yrkesprognoser. En utblick över åren 2022 och 2026

3.9.1 Installations- och serviceelektriker

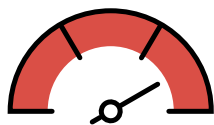

Tabell 12. Sysselsatt dag-/nattbefolkning, pendlingsflöden samt andel 55/65 år eller äldre i Stockholm-Mälardalsregionen, gällande installations- och serviceelektriker. År 2018.

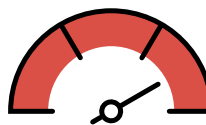
ARBETSLÄN	BOSTADSLÄN										Summa dagbef	Pendlingsnetto	Andel 55+	Andel 65+
	Dalarnas län	Gävleborgs län	Stockholms län	Södermanlands län	Uppsala län	Värmlands län	Västmanlands län	Örebro län	Östergötlands län					
Dalarnas län	1130	17	19	0	6	1	13	8	2	1200	-16	24 %	6 %	
Gävleborgs län	22	1018	21	2	59	1	6	2	0	1147	25	21 %	5 %	
Stockholms län	12	12	7145	147	230	6	26	6	15	7665	82	17 %	3 %	
Södermanlands län	1	0	32	799	3	4	21	7	17	899	-132	20 %	7 %	
Uppsala län	3	10	133	1	1222	1	21	0	2	1405	-179	15 %	4 %	
Värmlands län	1	4	3	0	1	981	0	10	0	1010	-46	22 %	6 %	
Västmanlands län	12	2	4	13	16	2	803	8	0	870	-56	19 %	4 %	
Örebro län	0	0	6	4	0	18	9	987	6	1055	-4	18 %	5 %	
Östergötlands län	1	4	24	40	0	0	6	6	1680	1801	19	16 %	3 %	
Summa nattbef	1216	1122	7583	1031	1584	1056	926	1059	1782	17052 dag 17359 natt	-307			
Andel 55+	24 %	23 %	18 %	22 %	16 %	22 %	21 %	20 %	17 %					
Andel 65+	8 %	7 %	4 %	7 %	4 %	7 %	5 %	5 %	5 %					

Källa: SCB

Arbetsförmedlingens prognos för installations- och serviceelektriker

Mycket stora möjligheter till
arbete år 2022.

Mycket stora möjligheter till
arbete år 2026.

Prognosen är en samlad bedömning av: installations- och serviceelektriker.
Yrket ingår i yrkesområdet installation, drift, underhåll.

Källa: Arbetsförmedlingen

Figur 23. Nyanmälda lediga platser med mer än tio dagars varaktighet i Stockholm-Mälardalsregionen, gällande installations- och serviceelektriker.

Källa: Arbetsförmedlingen

3.10 Distributionselektriker

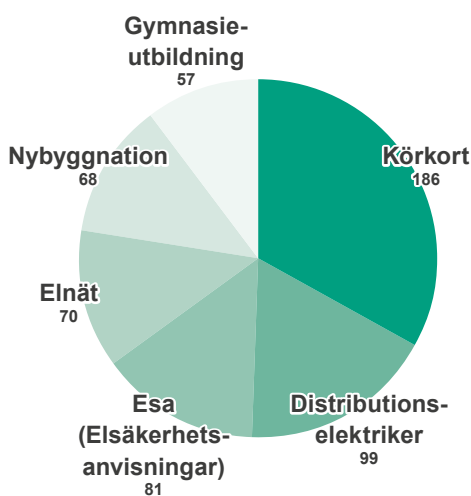
Yrkesgruppen ”bygger, underhåller och reparerar ledningsnät som består av luftledning eller jordkabel. Underhåller och reparerar ställverk och transformatorstationer. Besiktigar ställverk och åtgärdar fel i ledningsnätet.”⁴⁵

Denna yrkesgrupp omfattar ca 1 300 sysselsatta i Stockholm-Mälardalenregionen (dagbefolkningen) och är därmed den minsta inom samhällsbyggnad. 27 procent av de sysselsatta arbetar i Stockholms län. Arbetspendlingen mellan länen är mycket liten och överlag råder balans mellan den sysselsatta dag- och nattbefolkningen i länen (tabell 13).

Mer än en fjärdedel av arbetsstyrkan uppnår 65 års ålder inom en tioårsperiod och sju procent har redan gjort det, baserat på 2018 års värden. Det varierar dock mellan länen, där omkring en tredjedel av arbetskraften är på väg att uppnå pensionsålder i Värmland, Dalarna, Örebro, Södermanland och Östergötland (tabell 13).

Figur 26. Topp 6 sökord gällande distributionselektriker.

Källa: Textanalys av 325 jobbannonser hos Arbetsförmedlingen 2017-2021

Antalet jobbannonser via Arbetsförmedlingen ökade 2013-2016, föll tillbaka 2017-2020 för att sedan återhämta sig under 2021 (figur 25). Arbetsförmedlingens bedömning är att det nationellt råder liten konkurrens om jobben både i perspektivet 2022 och i perspektivet 2026.⁴⁶ Bedömningen är således att det finns en god efterfrågan på arbetskraft som gör det lätt att hitta jobb men som för arbetsgivarna kan innebära svårigheter att rekrytera.

Ord relaterade till yrkesspecifika kunskaper, utbildning och behörighet, inklusive riktlinjer gällande elsäkerhet samt datorvana, omnämns frekvent i jobbannonser. Så även kollektivavtal och körkort, inte minst det senare då det är viktigt att kunna ta sig till/från arbete i fält (figur 26).

⁴⁵ SCB 2019 a.a.

⁴⁶ Arbetsförmedlingen 2021. Yrkesprognoser. En utblick över åren 2022 och 2026

Dalarnas län
128 / 131
 Bor och arbetar inom länet
 av antalet sysselsatta

31 %
 Andel 55+

3 %
 Andel 65+

Gävleborgs län
168 / 188
 Bor och arbetar inom länet
 av antalet sysselsatta

23 %
 Andel 55+

7 %
 Andel 65+

Värmlands län
93 / 104
 Bor och arbetar inom länet
 av antalet sysselsatta

35 %
 Andel 55+

7 %
 Andel 65+

Uppsala län
99 / 102
 Bor och arbetar inom länet
 av antalet sysselsatta

27 %
 Andel 55+

2 %
 Andel 65+

Örebro län
47 / 59
 Bor och arbetar inom länet
 av antalet sysselsatta

29 %
 Andel 55+

3 %
 Andel 65+

Västmanlands län
77 / 88
 Bor och arbetar inom länet
 av antalet sysselsatta

20 %
 Andel 55+

3 %
 Andel 65+

Östergötlands län
146 / 154
 Bor och arbetar inom länet
 av antalet sysselsatta

29 %
 Andel 55+

3 %
 Andel 65+

Södermanlands län
77 / 91
 Bor och arbetar inom länet
 av antalet sysselsatta

26 %
 Andel 55+

3 %
 Andel 65+

Stockholms län
302 / 354
 Bor och arbetar inom länet
 av antalet sysselsatta

23 %
 Andel 55+

5 %
 Andel 65+

3.10.1 Distributionselektriker

Tabell 13. Sysselsatt dag-/nattbefolkning, pendlingsflöden samt andel 55/65 år eller äldre i Stockholm-Mälardalsregionen, gällande distributionselektriker. År 2018.

ARBETSLÄN	BOSTADSLÄN										Summa dagbef	Pendlingsnetto	Andel 55+	Andel 65+
	Dalarnas län	Gävleborgs län	Stockholms län	Södermanlands län	Uppsala län	Värmlands län	Västmanlands län	Örebro län	Östergötlands län					
Dalarnas län	128	0	0	0	0	0	3	0	0	131	-22	31 %	3 %	
Gävleborgs län	4	168	1	1	5	0	0	0	0	188	-4	23 %	7 %	
Stockholms län	7	4	302	8	13	0	3	2	0	354	33	23 %	5 %	
Södermanlands län	0	0	1	77	0	0	2	4	6	91	-1	26 %	3 %	
Uppsala län	0	2	0	0	99	0	0	0	1	102	-22	27 %	2 %	
Värmlands län	0	0	0	0	0	93	0	4	0	104	-2	35 %	7 %	
Västmanlands län	3	3	0	0	0	0	77	2	0	88	0	20 %	3 %	
Örebro län	0	0	1	0	0	7	0	47	1	59	-7	29 %	3 %	
Östergötlands län	0	1	0	3	0	0	0	0	146	154	-12	29 %	3 %	
Summa nattbef	153	192	321	92	124	106	88	66	166	1271 dag 1308 natt	-37			
Andel 55+	35 %	26 %	26 %	32 %	28 %	38 %	22 %	35 %	31 %					
Andel 65+	7 %	9 %	8 %	5 %	4 %	7 %	5 %	15 %	7 %					

Källa: SCB

Arbetsförmedlingens prognos för distributionselektriker

Stora möjligheter till arbete
år 2022.

Stora möjligheter till arbete
år 2026.

Prognosen är en samlad bedömning av: distributionselektriker.
Yrket ingår i yrkesområdet installation, drift, underhåll.

Källa: Arbetsförmedlingen

Figur 25. Nyanmälda lediga platser med mer än tio dagars varaktighet i Stockholm-Mälardalsregionen, gällande distributionselektriker.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Stockholms län	28	110	107	204	133	128	65	47	97
Uppsala län	2	0	8	8	13	25	20	4	10
Södermanlands län	5	3	12	6	11	9	10	8	17
Östergötlands län	5	10	11	30	46	20	46	16	21
Värmlands län	7	6	12	5	12	7	7	1	5
Örebro län	16	4	4	3	6	9	6	4	5
Västmanlands län	16	4	20	19	22	23	21	10	14
Dalarnas län	4	7	12	11	11	13	12	12	15
Gävleborgs län	22	9	13	12	6	18	9	13	11
Stockholm-Mälardalsregionen	105	153	199	298	260	252	196	115	195

Källa: Arbetsförmedlingen

3.11 Anläggningsmaskinförare

Foto: Johner Bildbyrå

Yrkesgruppen ”kör maskiner för grävning, schaktning och lastning av till exempel jord, sten, grus och sand samt för beläggning av asfalt, betong m.m. Sköter och övervakar mudderverk och pålmaskiner. Kör maskiner för gatusopning och snöröjning samt is- och pistmaskiner.”⁴⁷

Denna yrkesgrupp omfattar ca 9 500 sysselsatta i Stockholm-Mälardalenregionen (dagbef), varav 31 procent arbetar i Stockholms län. Arbetspendlingen mellan länen är mer omfattande än för övriga yrkesgrupper, framför allt till Stockholm som har ett tydligt pendlingsöverskott medan övriga län har pendlingsunderskott. För regionen som helhet är arbetsmarknaden i volymmässig balans (tabell 14).

En fjärdedel av arbetsstyrkan uppnår 65 års ålder inom en tioårsperiod och nästan en tiondel har redan gjort det, baserat på 2018 års värden. Det varierar dock mellan länen, där nästan 30 procent av arbetskraften är på väg att uppnå pensionsålder i Värmland, Dalarna, Stockholm och Södermanland (tabell 14).

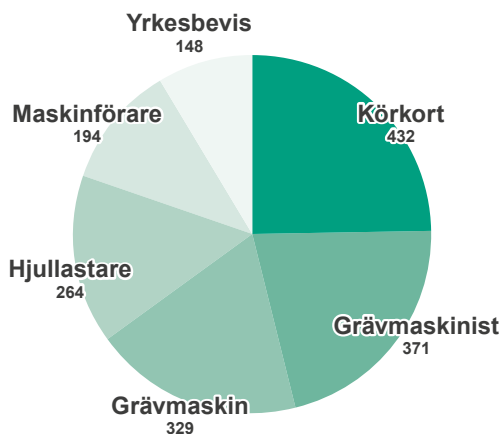

9500

anläggningsmaskinförare
i Stockholm-Mälardalenregionen

1/4

uppnår 65 års ålder
inom en tioårsperiod

Figur 28. Topp 6 sökord gällande anläggningsmaskinförare.

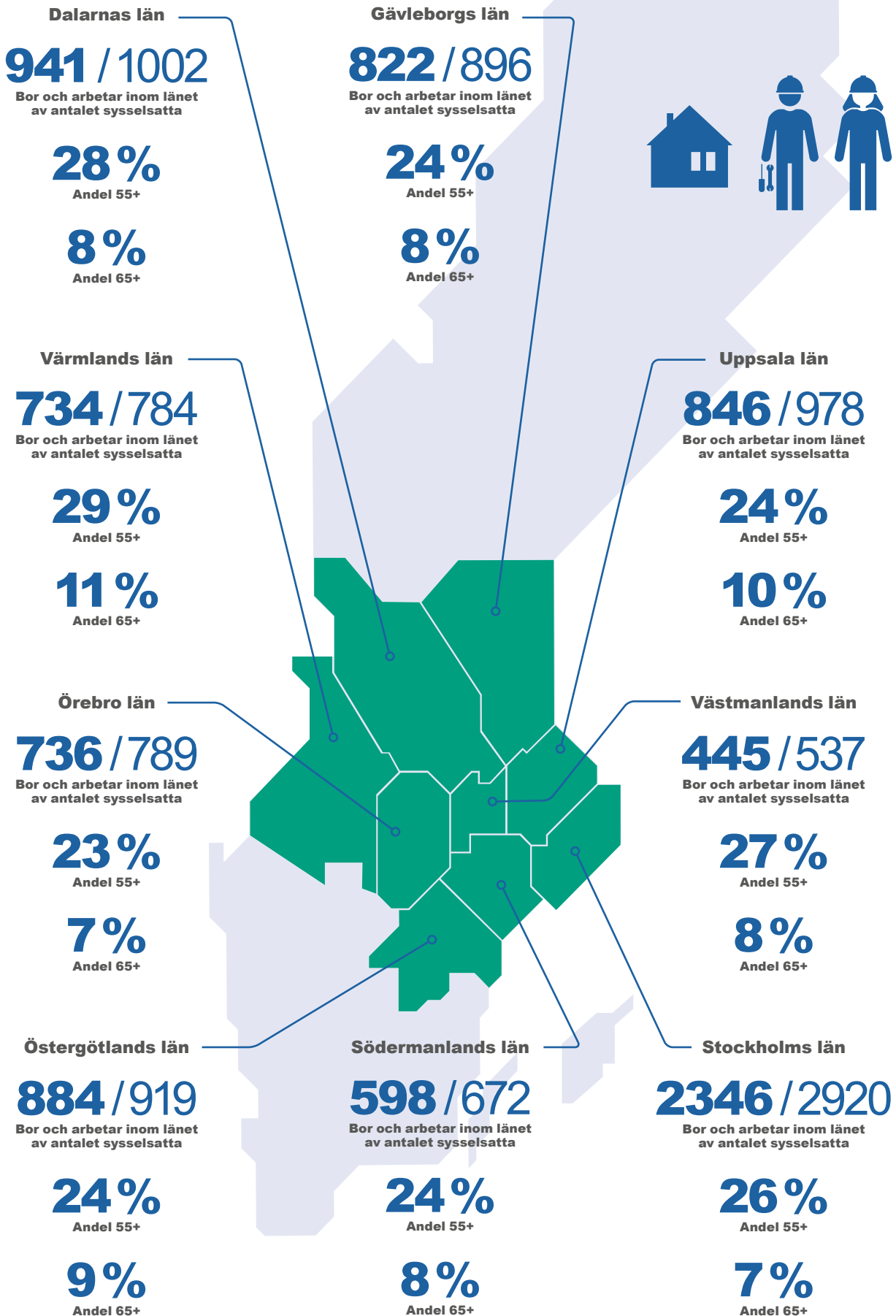
Källa: Textanalys av 1 372 jobbannonser hos Arbetsförmedlingen 2017-2021

Antalet jobbannonser via Arbetsförmedlingen ökade 2013-2016 men har därefter haft en nedåtgående trend (figur 27). Arbetsförmedlingens bedömning är likväl att det nationellt råder liten konkurrens om jobben både i perspektivet 2022 och i perspektivet 2026.⁴⁸ Bedömningen är således att det finns en god efterfrågan på anläggningsmaskinförare och brist på arbetskraft inom området.

Ord relaterade till yrkesspecifika kunskaper, yrkesbevis och förarbevis/körkort, framför allt kopplat till grävmaskin och hjullastare, omnämns frekvent i jobbannonser. Så även kollektivavtal och körkort. Inte minst det senare då det är viktigt att kunna ta sig till från byggarbetsplatser i fält. (figur 28).

⁴⁷ SCB 2019 a.a.

⁴⁸ Arbetsförmedlingen 2021. Yrkesprognoser. En utblick över åren 2022 och 2026

3.11.1 Anläggningsmaskinförare

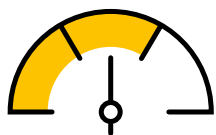
Foto: Johner Bildbyrå

Tabell 14. Sysselsatt dag-/nattbefolkning, pendlingsflöden samt andel 55/65 år eller äldre i Stockholm-Mälardalsregionen, gällande anläggningsmaskinförare. År 2018.

ARBETSLÄN	BOSTADSLÄN										Summa dagbef	Pendlingsnetto	Andel 55+	Andel 65+
	Dalarnas län	Gävleborgs län	Stockholms län	Södermanlands län	Uppsala län	Värmlands län	Västmanlands län	Örebro län	Östergötlands län					
Dalarnas län	941	7	8	0	7	6	11	5	2	1002	-82	28 %	8 %	
Gävleborgs län	21	822	16	3	22	3	1	2	2	896	-80	24 %	8 %	
Stockholms län	45	46	2346	79	220	7	48	24	10	2920	358	26 %	7 %	
Södermanlands län	2	6	19	598	3	2	17	13	5	672	-58	24 %	8 %	
Uppsala län	12	25	59	2	846	0	16	0	2	978	-166	24 %	10 %	
Värmlands län	5	2	1	0	0	734	1	18	0	784	-32	29 %	11 %	
Västmanlands län	17	12	12	12	16	7	445	11	2	537	-19	27 %	8 %	
Örebro län	4	6	6	8	2	11	3	736	9	789	-48	23 %	7 %	
Östergötlands län	1	2	5	7	0	1	1	5	884	919	-30	24 %	9 %	
Summa nattbef	1084	976	2562	730	1144	816	556	837	949	9497 dag 9654 natt	-157			
Andel 55+	29 %	24 %	27 %	26 %	24 %	29 %	27 %	23 %	24 %					
Andel 65+	8 %	8 %	8 %	9 %	10 %	12 %	9 %	7 %	9 %					

Källa: SCB

Arbetsförmedlingens prognos för anläggningsmaskinförare

Stora möjligheter till arbete
år 2022.

Stora möjligheter till arbete
år 2026.

Prognosen är en samlad bedömning av: anläggningsmaskinförare m.fl.
Yrket ingår i yrkesområdet bygg och anläggning.

Källa: Arbetsförmedlingen

Figur 27. Nyanmälda lediga platser med mer än tio dagars varaktighet i Stockholm-Mälardalsregionen, gällande anläggningsmaskinförare m.fl.

Källa: Arbetsförmedlingen

4. Sammanfattande diskussion

Arbetsmarknaden för samhällsbyggare har växt starkt i Stockholm-Mälardalsregionen de senaste 20 åren. Mycket talar för fortsatt tillväxt, men den kan inte tas för givet. Befolkningsutvecklingen, digitaliseringen, cementtillgången och inflationen är faktorer där det råder osäkerhet kring effekter på samhällsbyggandet kommande år. Till det bidrar även kriget i Ukraina och de kvarvarande effekterna av pandemin.

Stigande inflation, ränta och byggkostnader har i år satt press på byggandet. Nyproduktionen av bostäder minskade under första halvåret 2022 med omkring 11 procent jämfört samma period 2021, men ligger fortfarande på en relativt hög nivå.⁴⁹ Anläggningsinvesteringarna, som minskade redan under 2021, förväntas fortsätta falla 2022-2023, främst till följd av cementbrist.⁵⁰ Faller bygginvesteringarna minskar även sysselsättningen inom sektorn, om än inte nödvändigtvis i samma takt.

På längre sikt är emellertid såväl investeringsbehoven som åldersavgångarna stora, vilket innebär risk för kompetensbrist inom byggsektorn. En tillväxt i bygginvesteringar med upp emot tre procent i reala termer samt i sysselsättning med knappt två procent per år skulle innebära uppskattningsvis ett behov av ytterligare 35 000 samhällsbyggare i Stockholm-Mälardalsregionen till år 2030. Samtidigt kan ungefär lika många förväntas gå i pension, vilket då ger ett totalt rekryteringsbehov om ca 7 000 individer per år. Omkring hälften av nyrekryteringsbehovet finns i Stockholms län, medan åldersavgångarna står för en större del av rekryteringsbehovet i övriga län.

Den övergripande bild som förmedlas i denna rapport är således relevant, men utmanas av en svagare utveckling i närtid. Kompetensförsörjning är dock ett arbete som bör ske utifrån behov över en längre tidsrymd. Om ett förändrat världsläge medför en lugnare utveckling under en period är det mer att betrakta som ett tillfälle till konsolidering och kraftsamling än en grund för omvärdering av samhällsbyggarnas arbetsmarknad.

Fortsatt tillväxt ligger i linje med Arbetsförmedlingens bedömning att det nationellt råder liten konkurrens om jobben både på ett och fem års sikt inom yrkesområdet som helhet. Efterfrågan ökar samtidigt som utbudet av arbetskraft varit otillräckligt under lång tid. Så även intresset för gymnasieskolans byggutbildningar. Svårigheter att hitta lärlingsplatser bidrar ytterligare till bristen på arbetskraft.

Antalet utannonserade jobb via Arbetsförmedlingen nådde förvisso en topp 2015–2016 för att därefter falla tillbaka och nå en botten pandemiåret 2020, men antalet annonser har därefter ökat inom flertalet samhällsbyggaryrken. Gapet mellan antalet varsel och nyanmälda lediga platser var under det första halvåret 2022 det största som uppmätts under hela 2000-talet.⁵¹

⁴⁹ SCB: Påbörjade lägenheter under första halvåret 2022

⁵⁰ Byggföretagen: Byggkonjunkturen 2022:1

⁵¹ Ibid

Inom i stort sett alla de yrkesgrupper som presenterats i denna rapport är bedömningen att det råder brist på arbetskraft både i nuläget och på några års sikt. Det kan också konstateras att arbetsmarknaden i hög grad är länsindelad, dvs rekryteringsbehoven behöver i huvudsak lösas inom länen. Brist råder även på andra håll i landet och det byggs mycket även i övriga Europa, varför man inte kan räkna med att arbetspendling eller arbetskraftsinvandring ska lösa problemen. Den utländska arbetskraften kan i enskilda projekt spela stor roll, men är volymmässigt begränsad och täcker totalt sett endast några enstaka procent av arbetskraftsbehovet. Det är därtill komplicerat för utländska aktörer att jobba i Sverige till följd av omfattande regelverk, inte minst på anläggningsidan.

Det finns inget överskott att ta från någon annanstans. Att få söka anläggningsinriktning på gymnasiet gör att bristen blir än mer uttalad just inom detta område, som är av fundamental betydelse för att alla de infrastrukturprojekt som planeras i regionen och landet ska bli verklighet.

Bristen på arbetskraft försvårar och fördyrar genomförandet av projekt, särskilt inom infrastruktur. Fler behöver lockas till utbildningar och yrken inriktade på anläggningssektorn. Begreppet anläggning är dock ganska okänt, vilket kan vara en försvårande omständighet. För järnvägsrelaterade yrken såsom ban-, el- och signaltekniker saknas utbildningsplatser vilka även behöver erbjudas på fler platser i landet. I Stockholm-Mälardalenregionen finns exempelvis inga utbildningsplatser alls för järnvägstekniker: ban-, el- och signaltekniker och få högskoleingenjörsutbildningar med anläggningsinriktning.

Viktigast för att öka arbetskraftsutbudet är enligt Byggföretagen att öka volymen genom att öppna dörren för kortare utbildningar mot anläggning efter gymnasiet. Exempelvis kan det ske i form av ett yrkespaket inom vuxenutbildning där flera kommuner samarbetar. Angeläget är en nära samverkan med branschen och att ta fasta på de kompetenser som efterfrågas. Tankesättet och åtgärden kan även appliceras på hantverksyrken inom byggsektorn i stort.

Branschen är mansdominerad, framför allt inom hantverksyrken då gymnasieutbildningarna främst lockar män. För att få till en breddad rekrytering krävs ingångar för att utbilda sig efter gymnasiet, som yrkeshögskole-, vuxen-, och arbetsmarknadsutbildning. Idag saknas dessa åtgärder i flera län vilket lett till att flera byggföretag i Stockholms län startat egna riktade insatser såsom lärlingsutbildningar för kvinnor.

Traditionellt har branschen också haft svårt att rekrytera utrikesfödda som till exempel nyanlända. I många ursprungsländer är byggbranschen förknippad med dålig arbetsmiljö och låga löner, till skillnad från hur det oftast är på byggföretag i Sverige. Att branschen tagit fram valideringsmodeller, språkappar som Lingio (översättning av byggtermer mellan olika språk) och en kulturapp som @wrk (introduktion till branschen, till exempel gällande säkerhet, ledarskap och kollegialt umgänge) är viktiga verktyg för att ta bort hinder, attrahera och få in fler.

Arbete med mångfald och inkludering är högaktuellt i branschen, dock nämns det sällan i jobbannonser. Exempelvis skrivs det sällan ut att jämnare könsfördelning eftersträvas vilket är vanligt i andra branscher.

Även vad gäller den akademiska kompetensen är bristen på och konkurrensen om arbetskraft uttalad, såväl inom ingenjers- som chefsyrken. Det är i hög grad arbetstagarens marknad, vilket inte märks särskilt tydligt i formuleringen av jobbannonser. Det förekommer lockord och nämns förmåner, men inte i någon stor utsträckning. Även här är det omvittnat svårt att locka folk till anläggningssidan och konkurrensen är stor mellan byggföretag, konsultföretag, beställare, Trafikverket med flera.

Antalet utbildningsplatser har ökat inom YH-utbildningen, men fylls inte alltid av sökande. Kännedomen är en stor utmaning, medan genomströmningen och etableringen på arbetsmarknaden bland de som påbörjat utbildningar är mycket god. Inom civilingenjörsutbildningen är rekryteringen stabil men genomströmningen ett stort problem, då endast hälften fullföljer sin utbildning som dessutom tar lång tid. Få väljer därtill anläggningsinriktning.

YH-utbildning löser flest problem på kort sikt vad gäller bristen på akademisk arbetskraft inom samhällsbyggnad. Det gör det angeläget att få fler att söka till utbildningarna och att öka antalet utbildningar och platser. YH-utbildning kan med fördel samordnas på storregional nivå och behöver omfatta såväl bredare utbildningar som kan ges på flera platser som smalare specialistutbildningar, till exempel inom järnväg, som kanske bara ges på en plats. Givet Stockholm-Mälardalens stora dominans inom samhällsbyggnad behöver alla utbildningsformer och all specialistutbildning finnas i regionen, vilket inte är fallet idag.

Därtill kan YH-utbildningen, tillsammans med vuxenutbildningen och arbetsmarknadsutbildningar, spela en viktig roll i det livslånga lärandet, genom kortare utbildningar och fortbildningskurser. Mångfald i termer av utbildning, erfarenhet och kompetens blir allt viktigare, inte minst inom anläggningsbranschen. Inte bara utbildning, utan även fortbildning, ökar i betydelse.⁵² Arbetsgivarna skickar ofta personal på utbildningar och kurser, men det är viktigt att skapa möjligheter även för individer att söka, där finansieringen är ett problem utan exempelvis statligt finansierad YH-utbildning.

Att YH-utbildning förefaller vara ett okänt begrepp bland många studenter och arbetsgivare måste samtidigt åtgärdas. Utbildningsformen nämns i liten utsträckning i jobbannonser trots att den ofta är en bra väg in i flera yrken och trots YH-utbildningens goda kvalitet och prestation. Ett marknadsföringsarbete krävs, såväl generellt som med särskilt fokus på anläggningssidan, som visar på de stora möjligheter som finns i alla län och inom alla yrkesgrupper i Stockholm-Mälardalensregionen.

⁵² Trafikverket 2016:138. Kompetensförsörjning i anläggningsbranschen, förstudie

Källförteckning

Arbetsförmedlingen 2021. Yrkesprognoser. En utblick över åren 2022 och 2026

Arbetsmiljöverket 2021:1. Helårsrapport 2020 - Register för företag som utstationerar arbetstagare i Sverige

Boverket 2020:32. Bostadsbyggnadsbehov 2020-2029

Byggföretagen 2020-12-09. Förvärvsarbetande i byggindustrin

Dagens Nyheter 2022-02-21. Här är Microsofts första datahallar i gång – men facket kritiserar bristande insyn

Konjunkturinstitutet 2017. Lönebildningsrapporten 2017

SCB, statistikdatabasen

SCB, Stativdatabasen

SCB 2019. Hjälpmedel för kodning av yrke eller befattning 2018, enligt SSK

Skolverket, statistikdatabasen

Skolverket 2019. Bygg- och anläggningsprogrammet. Uppföljning av gymnasieskolan 2019

Svenskt Näringsliv 2022. Växande rekryteringshinder ett allt större problem. Rekryteringsenkäten 2021/2022

Trafikverket 2016:138. Kompetensförsörjning i anläggningsbranschen, förstudie

Tillväxtverket 2022: Företagens villkor och verklighet 2020.

**Rapporten Samhällsbyggarnas arbetsmarknad har tagits fram
i samarbete mellan Mälardalsrådet och Byggföretagen.**

BYGGFÖRETAGEN

malardalsradet.se

Mälardalsrådet driver medlemmarnas frågor för konkreta resultat inom infrastruktur, kompetensförsörjning, maritim samverkan och internationella jämförelser. Vi samlar våra kommuner och regioner till en dynamisk mötesplats för politik, näringsliv och akademi.